

SCRIITORII STREINI

SHAKESPEARE

POVESTE DE IARNĂ

COMEDIE IN 5 ACTE

Traducere din limba engleză
de DRAGOȘ PROTOPODESCU

FUNDAȚIA REGALĂ PENTRU LITERATURĂ ȘI ARTĂ

POVESTE DE IARNĂ

ED 168599

SHAKESPEARE

POVESTE DE IARNĂ

COMEDIE IN 5 ACTE

Traducere din limba engleză de DRAGOȘ PROTOPOPESCU

FUNDAȚIA REGALĂ PENTRU LITERATURĂ ȘI ARTĂ
BUCUREȘTI 1942

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITĂȚII

BUCUREȘTI

COTA

5 152/113

329/92

Re 170/12

S'AU TRAS DIN ACEASTĂ CARTE, PE
HÂRTIE VIDALON, DOUĂZECI ȘI ȘASE
DE EXEMPLARE NEPUSE ÎN COMERȚ,
NUMEROTATE DE LA 1 LA 26.

B.C.U. București

C199803413

POVESTE DE IARNA

Scena: Când în Sicilia, când în Boemia

Caracterele în piesă

Leonte, regele Siciliei.

Mamillius, tânăr prinț al Siciliei.

Camillo

Antigonus

Cleomene

Dion

} patru nobili ai Siciliei.

Polixene, regele Boemiei.

Florizel, prințul Boemiei.

Archidamus, nobil al Boemiei.

Cioban bătrân, luat drept tatăl Pêrditei.

Clown, fiul său.

Autolycus, o haimana.

Un marinar

Un temnicer.

Hermiona, regina lui Leonte.

Pêrdita, fata lui Leonte și a Hermionei.

Paulina, soția lui Antigonus.

Emilia, o Doamnă.

Mopsa

Dorcas

} păstorițe.

Alți Nobili, Domni și Doamne, Demnitari și Slujitori, Păstori și Păstorițe.

Timpul, în chip de Chorus.

POVESTE DE IARNĂ

ACTUL I

ACTUL I

SCENA I

Sală în palatul lui Leonte, cu uși la fiecare capăt; scaune, mese, etc.
Intră Camillo și Archidamus.

ARCHIDAMUS

Dacă s'a 'ntâmpla, Camillo, să vii în Boemia cu vreun prilej ca cel ce m'a adus pe mine pe aici, mare deosebire ai să găsești între țara voastră și a noastră.

CAMILLO

Se pare că vara viitoare Regele Siciliei înțelege să întoarcă Regelui Boemiei vizita pe care din plin i-o datorează.

ARCHIDAMUS

Dacă primirea ce vă vom face va fi să ne dea de rușine, ne-om plăti și noi cu dragostea, fiindcă ce-i drept...

CAMILLO

Dar rogu-te...

ARCHIDAMUS

Nu, nu, eu știu ce spun. Și-ți spun că noi n'am putea răspunde la atâta pompă, măreție... — ce să mai vorbim. Dar vă vom da și noi băuturi ametoare, ca simțurile să nu bage de seamă lipsurile, iar voi cel puțin să nu ne clevețiți, dacă de laudă nu poate fi vorba...

CAMILLO

Faci prea mare lucru din ceea ce noi n'am dat decât din inimă...

ARCHIDAMUS

Crede-mă că vorbesc așa cum adevărul mă învață și sinceritatea mă îndeamnă.

CAMILLO

Regele Siciliei numai prea bun nu se poate arăta cu Regele Boemiei. Se iubesc de mici copii. Prietenia a prins rădăcini și cu vremea a trebuit să dea roade. Cu vârsta, e drept, rangul și îndatoririle regești i-au cam ținut departe unul de altul; dar dacă la față nu s'au mai văzut, au putut da ochii pe cărările inimei, având ca soli auguști: daruri, scrisori, crainici trimeși unul altuia. Incât, cu toate că despărțiți, au fost mai mult împreună — și-au dat mâna peste țări și mări, s'au îmbrățișat într'un fel, din capete de lumi opuse...
Facă Cerul ca prietenia lor să dăinuie.

ARCHIDAMUS

Nu văd pe lume pricină ori răutate care să o schimbe.
Aveți apoi nespusă mângâiere în tânărul vostru prinț,
Mamillius, un prinț de mari făgăduieli.

CAMILLO

Da, da, mândrețe de copil. Adevărat, nădejdea nea-
mului. Bătrânilor le crește inima când îl văd — cei
ce mergeau în cârji când el năștea, vor s'o mai ducă
așa, numai ca să-l vadă mare...

ARCHIDAMUS

Atfel ar fi mai fericiți să moară...

CAMILLO

Dacă el nu le-ar da mai departe poftă de trăit...

ARCHIDAMUS

Dacă Regele n'ar avea copil, ei s'ar ruga la Cer să-i
mai ție în cârji, pân' o avea!... (vorbesc în șoaptă)

SCENA II

Intră Leonte, Hermiona, Mamillius, Polixene, suită; Leonte
Hermiona, Polixene se așază, Mamillius se joacă cu jucării

POLIXENE

De nouă ori păstorul a văzut
Crescând sub ochii lui stăpâna apelor,

De când acasă mi-am lăsat Domnia...
 Și tot atâtea luni să-Ți mulțumesc,
 Dator pe viață încă Ți-aș rămâne...
 Dar fiindcă și un zero, de-l așezi
 La urmă poate face milioane,
 Voi lua la rândul meu un mulțumesc,
 Și-oi pune înaintea lui... o mie!

LEONTE

Păstrează-ți mulțumirea până pleci...

POLIXENE

Dar plec chiar mâne... Tare mi-este teamă,
 Să nu se fi 'ntâmplat ceva în țară...
 Atâtea vânturi bat... Ferească Cerul!
 — Și apoi, n'ai pierdut și Tu răbdarea?...

LEONTE

Răbdare am mai multă decât crezi...

POLIXENE

Dar nu se poate, plec...

LEONTE

— O săptămână,
 Mai stai măcar atât...

POLIXENE

— Nu, nu, plec mâne

LEONTE

Atuncea hai să facem pe din două...
Atâta lucru...

POLIXENE

— Nu mai stărui!

Știi bine că pe lume nu e nimeni,
Ca Tine de ușor să mă convingă.
De ce nu m'aș lăsa bătut și-acuma?
Dar nu știi câte am pe cap acasă...
O amânare, din plăcerea amândorura,
Osândă poate face pentru mine,
Povară, pentru Tine — și atuncea,
Cu toate ca să mântui dintr'odată,
Îți spun adio, frate...

LEONTE (Reginei)

— Dar mai pune

Și tu, pe lângă el, o vorbă bună.

HERMIONA

Vroiām să-L văd pornit pe jurăminte....
Tu prea ești bun cu dânsul... Amintește-i,
Că ieri nu mai departe a primit
Scrisoare că în țară-i bună pace,
— Și-l bați atunci cu propria lui armă...

LEONTE

Așa-i...

HERMIONA

— Dar dacă-i dorul care-l mână,

S'o spuie, și să plece sănătos!

S'o jure, și cu furcile-l gonim!

— Dar până-atuncea eu mi-oi lua curajul,

Prezența Ta augustă să-Ți cerșesc,

Pe înc'o săptămână... — Când la rându-I,

Leonte va veni și el la Tine,

O lună-i dau răgaz să mai întârzie,

(Lui Leonte) — Și știi, iubitul meu, că nu-i pe lume,

Femeie care soțul să-și iubească,

Așa cum te iubesc. (lui Polixene) — Rămâi, te rog...

POLIXENE

Cu neputință...

HERMIONA

— Da?

POLIXENE

— Pe ce-am mai scump!

HERMIONA

Pe ce-ai mai scump? Dar jură dacă vrei,

Pe stelele din cer, și tot nu pleci!

Îți spun: pe ce-am mai scump, și vorba asta

Știi bine că-i mai grea pentru-o femeie...

Ori vrei prizonier să mi te facem,

Și 'n loc de mulțumiri, să dai, în lege,
 Obol, ca de plecare, temnicerului?...
 — Pe ce-am mai scump...

POLIXENE

— Mai bine-atuncea oaspe!

Căci poate închisoarea e un lucru
 Pe care tot atâta de puțin
 Il merit, cât și voi mi l-ați dori...

HERMIONA

Deci nu arest, ci numai găzduire...
 Așa mai merge... — Hai acum și-mi spune,
 Povești din vremea când erați de-o șchioapă,
 Și buni numai de pozne...

POLIXENE

— Când eram,
 Doi țânci adică, pentru care viața
 Era o jucărie de copil,
 Cu care să te joci o veșnicie...

HERMIONA

Dar nu era al meu cel mai ștregar?

POLIXENE

Eram ca mieii care zburdă 'n soare,
 Chemându-se, jucându-se 'n de ei,

Spunându-și parcă nevinovăția...
 Nici gând că poate fi și rău pe lume,
 Că omul e în stare să-i slujască,
 — Ah! dacă rămâneam și mai departe
 Cu sufletul de patimi neatins,
 Și azi cu fruntea sus în fața Cerului
 Am sta — pe noi cu-o singură povară:
 Păcatul strămoșesc...

HERMIONA

— Pe cât pricep,
 De-atunci, încet, încet, alunecarăți...

POLIXENE

Veni pe lume, Doamna mea, ispita...
 — Pe când, la vremea-aceia, o fetiță
 Era soția mea, iar ochii tăi,
 Cu ochii lui nu se'ntâlnise încă...

HERMIONA

Ferească cel de sus!... — Adică vina,
 A fost de fapt a mea și-a ei... — soția
 E capul răutăților!... Ei bine,
 Ne luăm asupra astfel de păcate,
 Măcar s'aveți pe suflet doar atâta...

Leonte s'a apropiat încet, nevăzut.

LEONTE

Ei ce faci? L-ai convins?

HERMIONA (se 'ntoarce)

— Rămâne, Sire.

LEONTE

Și eu cât l-am rugat!... (tare) — Ei bravo, bravo,
Ai pus și tu odată-o vorbă bună.

HERMIONA

Odată numai?

LEONTE

— Ba mai știu odată...

POLIXENE

Și când a fost acel *odată*, spune...

Ingrășe-mă, mă satură cu lauda...

Știi bine că o faptă cât de bună,

Când moare neștiut, omoară 'n fașe

O mie care-așteaptă să-i urmeze.

Un mic cuvânt de laudă, atâta,

Atâta plată cere o femeie:

Ne duceți în galop cu un sărut,

Cu pintenul, abia de ne urniți...

Pricep, isprava mea din urmă-a fost:

Să fac un oaspe drag să mai rămână,

Dar care-i sora ei mai mare? Spune...

— De-ar fi să fie clipa noastră sfântă!

Hai spune, nu mai pot de nerăbdare.

Dă mâna lui Polixene, se ridică și vorbesc.

LEONTE

Trei luni de-afurisită așteptare,
Trecuse, Doamnă, până să te fac,
Spre mine să întinzi o mână albă,
O mână de iubire, murmurându-mi:
A ta, deapururi...

HERMIONA

— Clipa noastră sfântă!

La ea mă și gândeam... Pricep acuma:
De două ori am pus o vorbă bună:
Odată, să-mi câștig un soț pe viață,
Un prieten pentru-o clipă, altădată.

LEONTE (se așează și-i urmărește)

Cam caldă prietenie. — Prietenia,
Când prea-i fierbinte, patimă se cheamă.
Imi bate parcă inima, îmi sare...
Dar știi prea bine, nu de bucurie...
— O cere poate ospitalitatea
O inimă deschisă, voie-bună,
Și oarecare zâmbete pe buze...
Pricep chiar o primire călduroasă...
Dar mânilor să-și strângă, să se guruie,
Să-și facă zâmbre, unu 'n ochii altuia
Uitându-se — nu vezi? — ca 'ntr'o oglindă,
Și sufletu 'n leșinuri să și-l dea,
Ca ciuta când de moarte e rănită,
— Nici inimei atâta curtenie,

Nici frunții nu-i convine... — Hei, Mamillius,
Ești tu copilul meu?

MAMILLIUS (își ia ochii dela jucării)

— Al cui dar, Sire?

LEONTE

Ei nu mai spune — bravo cocoșelule!

Dar cine ți-a mânjit așa năsucul?

— Se zice c'ai fi taică-tău leit... (șterge băiatului fața)

Dar vai, să ne spălăm puțin pe față,

Că și vițelul, junca sau juncanul,

Oricît, sunt animale curățele...

— Și dă din degete mereu, ca la clavir...

— Ei, nu ești tu vițelul meu zburdalnic?

MAMILLIUS

Oi fi, știi eu?

LEONTE

— Doar tidva îți lipsește,

Cu două mari cucuie 'n ea, și gata,

Ești tată-tău leit... Dar și altmintrelea,

Ca două picături suntem de-aidoma...

— Așa am auzit spunând femeile,

Și ce nu spun femeile de noi!....

Dar fie ele toate mincinoase

Ca doliul după-o groază de bărbați,

Ca apa și ca vântul de fățarnice,

Ca zarul care cade și nu cade,
 Tu tot cu mine semeni!... Pajul tatei,
 Privește-mă cu ochi de peruzea,
 Tu carne frământată din a mea...
 — Adică maică ta... Dar nu se poate...
 Hermione și Polixene vin în raza auzului.
 Ah! patimă ce inima ne 'njunghii,
 Și faci din noi orice, dintr'o părere,
 De ce, părere fiind, tu ești aievea,
 Aievea chiar în cele nevăzute,
 Și deci cu-atât mai mult în lucruri care
 Aci, în văzul nostru, se petrec,
 In dauna sărmanului meu creier,
 Și-a tâmpiei ce-mi svâcnește în afară... (rămâne pe
 gânduri).

POLIXENE

Dar ce e? Ce-i cu regele Siciliei?

HERMIONA

E parcă altul.

POLIXENE (punând mâna pe umărul lui Leonte)

— Ce-i cu tine, Sire?

LEONTE (tresare)

— Ei ce mai nou, iubitul nostru frate?

HERMIONA

Arăți cam rău... Pari foarte turburat...

LEONTE

Ei asta-acum!... — Mă tot gândeam ce lesne
 Natura-și dă pe față nebuniile,
 Și cât de caraghioși ne face dragostea,
 În ochii celor tari!... Mă tot uitam,
 La chipul ăsta fraged al copilului,
 Și 'n urmă cu atât amar de vreme,
 Cu mintea mă duceam... parcă mă văd,
 Ca el în pantaloni de catifea,
 Cu mâna pe pumnalul pus la botniță,
 Ca nu cumva stăpânul să și-l muște,
 Ca orice instrument primejdios...
 La fel cu moftul ăsta mă vedeam,
 Cu Domnul ăsta mare cât o șchioapă....
 — Iți place să te dai bătut, ștregare?

MAMILLIUS

Ba dimpotrivă-mi place să mă bat!

LEONTE

Atuncea vai de cine-ți iese 'n cale...
 — Ți-e drag și ție, prințul tău, amice,
 Așa cum nouă — al nostru?...

POLIXENE

— El mi-e bucuria
 Și grija — el e cârja vieții mele:
 Mi-e prieten, și dușman deopotrivă

Curtean, soldat, și sfetnic de aproape,
 O zi de vară, scurtă ca de iarnă,
 Mi-o face — și cu miile-i de pozne,
 Adoarme toate rănile din mine.

LEONTE

Așa e și cu piciul ăsta-al meu.
 Mă duc cu el, să facem o plimbare...
 Pe voi vă las... bătrânii cu bătrânii...
 — Cinstește-ți mosafirul ca pe mine,
 Nimic să nu-i lipsească, Hermiona.
 Căci nu am după tine și Mamillius,
 Pe nimeni mai iubit și scump pe lume.

HERMIONA

Ne ducem în grădină. Te-așteptăm? (pornesc)

LEONTE

Ei, cum îți spune inima... Fii sigură,
 Că dau eu, ori și cât, de urma voastră...
 (aparte) — Arunc acuma undița, și voi
 Habar n'aveți!... (cei doi se opresc în ușe râzând de vreo
 glumă)

— Poftim, și 'ndeasă pliscul,
 Mereu în el, îl mângâie, îl guruie,
 Ii face ștregării, de parcă n'ar fi
 Femeie cu bărbat în toată firea... (ies)
 Sunt cerb, sunt cerb, din tălpi și până 'n creștet!
 — Copile, du-te-acuma și te joacă...

Se joacă toată lumea... mama... tata...
Ba tata joacă-un rol care-l va duce
In hohote de râs până la groapă,
Cu'n vuiet de dispreț în loc de clopote...
— Hai joacă-te... Pe lume au mai fost,
Pe cât se spune, soți încornorați...
De pildă câți bărbați la ora asta,
La braț s'or fi plimbând cu jumătatea,
Și nici idee n'au că ieri un prieten,
Găsind în lături dat vreun stăvilar,
In sacrul eleșteu a pescuit...
De bună seamă e o mângâiere,
Să știi că se mai află uși crăpate,
In ciuda-atâtor buni portari legitimi...
De-ar fi să desperăm, o jumătate
Din toată omenirea-ar căpia,
Și mulți am atârna pe sus, de-o funie...
Așa-i și pace! Zodia berbecului
E 'n toiul ei, și bântuie o lume,
Din cele patru puncte cardinale...
Mă rog să ne 'nțelegem: nu e pântec,
Pe lume, ca să aibe baricade...
El lasă să se plimbe adversarul,
In sus și 'n jos, cu arme și bagaje...
Așa e scris: s'avem ceva pe frunte...
O cută, dar nici capul să ne doară...
— Ei ce-i tâlhare mic?

MAMILLIUS

— Spun toți că-ți semăn.

LEONTE

Ei, bine că o spun!... E-o mângâiere...

— A, tu erai, Camillo?

CAMILLO (vine 'n față)

— Eu chiar, Sire.

LEONTE (lui Mamillius)

Tu du-te. — Și ferească de mai rău! (băiatul aleargă afară)

— Camillo, Polixene mai rămâne.

CAMILLO

Dar greu l-ați mai făcut să ancoreze!

Da zor că-l cheamă țara și poporul...

LEONTE

Aha! ai observat... (aparte)

— Au și 'nceput,

Cu șoaptele și semnele prin colțuri:

Că regele, regina... una alta... (face semnul coarnelor)

De când or fi vorbind pe seama mea!?

— Dar cum se face oare că rămâne?

CAMILLO

De dragul prea cinstitei noastre Doamne...

LEONTE

Aha, de dragul prea cinstitei Doamne...

Cinstită... e o vorbă!... — Și la fel,
Ca tine văd și alte tivgi deștepte?
Căci tu ești om subțire, dar pe lume
Mai sunt și minți ceva mai gogomane...
Și poate nu și ele-au înțeles...
Sunt oameni grei de cap care rămân,
Cu ochii 'nchiși la tot ce se petrece...

CAMILLO

La tot ce se petrece? — Știe-o lume,
Că scumpul nostru oaspe mai rămâne...

LEONTE

Aha!...

CAMILLO

— Mai stă puțin...

LEONTE

— De ce adică?...

CAMILLO

De dragul Tău, și-al bunei noastre Doamne...

LEONTE

De dragul meu... și-al Doamnei mai cu seamă...
Ei vezi că știi?... — Ascultă, tu, Camillo:
Ești omul meu de 'ncredere, așa e?

De multe taine grele ale inimei,
 La tine, ca la cel mai bun duhovnic,
 Eu duhul pocăit mi-am uşurat.
 Dar văd că tare mult m'am înşelat:
 Păreai, şi doar cinstit nu eşti, Camillo...

CAMILLO

— Ferească Cerul!

LEONTE

— Vrei să fii onest,
 Şi eşti numai fricos — un om adică,
 Ce pune beţe 'n roate-onestităţii...
 Ori eşti doar iconomul meu becisnic,
 Ce-mi dă pe gârlă toată-agoniseala,
 Un pierde-vară care-mi vede soarta
 In joc şi stă cu mânilor în şolduri...

CAMILLO

Oi fi — ştiu eu? — ceva din toate astea...
 Deplin stăpân pe sine nu e nimeni,
 Iar frica, nebunia, nepăsarea,
 Şi ele sunt metehne ale lumii...
 In trebile Măriei Tale dacă
 Am fost într'adevăr nepăsător,
 A fost când trebuia să nu ţiu seamă,
 Şi chiar să fac — să zicem — pe nebunul,
 Trecând peste orice... Fricos de-am fost,

A fost când mă temeam să fac un lucru,
De care apoi buzele să-mi mușc,
— O frică deci mai mult de om cuminte...
Dar toate astea, Sire, sunt păcate
In care cade și onestitatea...
Deci rog pe bunul meu stăpân să fie,
O leacă mai deschis cu 'n om ca mine,
Și vina să mi-o spună drept în față:
De nu tăgăduiesc, e vina mea!

LEONTE

Camillo, n'ai văzut?... — dar cum să nù vezi?
Doar nu ți-e sticla ochiului mai groasă,
Ca, hai să zicem, cornul unui cerb...
Și nici n'ai auzit?... — căci zvonu-i gata,
La cea mai mică faptă ori mișcare...
Sau nu ți-a dat prin cap?... — căci slavă Cerului,
Cap ai! — că Hermione mă înșală?
Poftim de spune nu, dacă-ți dă mâna,
De ai urechi, și ochi, și cap, și toate,
Poftim de spune tu că nu mă 'nșală,
Mai rău ca cea din urmă țiitoare!

CAMILLO

De gât, de gât m'aș lua cu orișicine,
Ar spune-o vorbă rea despre Regină!
Trăznească-mă de sus dac'ai rostit,
Vreodată, Sire, vorbă mai deșartă:
Să n'o mai spui, că faci păcat de moarte.

LEONTE

Adică nu-i nimic să-i vezi șoptindu-și,
 Obraz lângă obraz și gură 'n gură?
 Sărutul, nu cu buza, ci cu gândul,
 Nimica nu-i? Pufnirile de răs,
 Deodată întrerupte cu 'n suspin
 — Dovada cea mai sigură-a păcatului —
 Atingerea ușoară din genuchi,
 Feririle prin colțuri, nerăbdarea
 Cu care parcă clipele și 'numără,
 — Să vie-odată noaptea mai de grabă,
 Ca singuri să se vadă în sfârșit,
 Și singuri treji, când alții poate dorm,
 De cap să-și facă... — dacă toate astea
 Nimic sunt pentru tine — atunci Camillo,
 Soția nu-i nimic, nimic bărbatul,
 Nimic e Cerul, toate sunt nimica!

CAMILLO

Te vindecă de-așa păreri bolnave,
 Și cât poți mai curând, că e primejdie...

LEONTE

Dar spune, nu-i așa?

CAMILLO

— De unde, Sire?

LEONTE

Atunci, Camillo, ești un prefăcut,
Și minți, Camillo, minți ca un nemernic,
— Sau ești un nătărău ce se codește,
Și tremură în fața adevărului.
E alb pe negru, nu vezi tu, Camillo?
Mai stai să te 'ndoiești? Dac' ar avea
Ficatul tot atâta de bolnav,
Pe cât e de stricată, ar plezni!

CAMILLO

Și cine-i omul?

LEONTE

— Cine! Cel ce-o poartă,
De gât ca pe-o medalie — amicul!
Acela care, dacă lângă mine
Un prieten aș avea să aibe grije
De mine cum de burtă are grije,
Ah ce n'ar face el pentru un rege,
Și mai cu seamă câte n'ar desface!...
— Paharnic credincios dacă mi-ai fi,
Așa cum prieten bun ți-am fost o viață,
Tu singur mi-ai simți amărăciunea,
Și fără să te vadă Polixene,
I-ai drege vinul bun cu-o mirodenie,
Mai dulce pentru mine ca un bălsam...

CAMILLO

Ușor în cupă, Sire, i-aș turna
 Un strop ce știe 'n trup să zăbovească,
 Și nu se dă pe față ca veninul...
 Dar dacă nu văd, Sire, pentru ce...?
 Regina-i o femeie nepătată!

LEONTE

La naiba, n'am ajuns eu pân' acolo,
 Ca singur să mă fac de râsul lumii,
 Să-mi spurc de bună voie așternutul,
 Cu mâna mea, — în dulcea mea odihnă,
 Punându-mi singur ghimpi ca să mă 'nțepe,
 Scandal făcând cu sângele copilului
 În care eu mă văd-aproape-aidoma,
 — Și asta fiindcă-așa 'mi năzare mie!

CAMILLO

Atuncea, Majestate, să Te cred...
 Și oaspelui să-i fac de petrecanie...
 Dar cată ca, de el cotorosit,
 Măcar pentru copil să te împaci
 Cu Dânsa, ca să pui odată capăt
 Atâtor vorbe rele care-așteaptă
 Să umble pe la Curțile vecine.

LEONTE

Ești gând la gând cu mine, dragul meu:
 De ea cu 'n fir de păr nu m'oi atinge.

CAMILLO

Și las' pe mine! — Du-te-acuma, Sire,
 Și-așa cum cere legea ospetiei,
 Tu cată să Te-arăți cum nu se poate
 Cu dâșii mai deschis și mai prieten.
 Paharnic sunt, și dacă dela mine,
 Primește băutura cum se cade,
 Cu mine și cu tot...

LEONTE

— S'a isprăvit!

Tu sau o faci, și inima-mi câștigi,
 Sau nu, și-atunci pe-a ta o rupi în două.

CAMILLO

N'ai nicio grije!

LEONTE

— Iară eu m'arăt,

Cu ei cum nu se poate mai de treabă... (pleacă)

CAMILLO

Sărmana noastră Doamnă!... — Ce poveste,
 Și 'n ce impas afurisit mă aflu!
 Să dau otravă... Cui?... Lui Polixene!
 De ce?... Fiindcă-i năzare lui Leonte!
 Un om care în ceartă cu el însuși,
 Se vrea cu toți ai lui acum în ceartă...

Eu placul dacă-i fac, m'am pricopsit!
 Căci câte pilde sunt de ticăloși,
 Ce 'n viață s'au urcat pe un cadavru!
 ...Dar unul nu-i cu bine pomenit
 În marmură, în bronz, sau pergamenă...
 — Mai bine fug!... Altminteri, ori ce-aș face,
 Eu gâtul tot mi-l frâng... — Arată-mi calea,
 Tu stea a vieții mele!... — Uite vine,
 Chiar Regele Boemiei...
 Intră Polixene abătut.

POLIXENE

— Ciudat!...

La Curte steaua 'ncepe să-mi apună...
 — O vorbă să nu spună? (vede pe Camillo) — Bună ziua,
 Camillo...

CAMILLO

— Mă închin Măriei Tale.

POLIXENE

Ei, ce mai nou la Curte?

CAMILLO

— Toate vechi...

POLIXENE

Dar ce arată-așa de rău Leonte?
 I-a ars, i s'a 'nnecat vrèo corabie?

Ii dau salutul meu când l'întâlnesc,
 Iar el își pune capu 'n piept deodată,
 Imi face-o mutră acră, se încruntă,
 Și trece pușcă!... — Stau și mă întreb
 Cam ce-a putut să-l schimbe dintr'odată?

CAMILLO

Eu nu 'ndrăznesc să știu...

POLIXENE

— A, nu 'ndrăznești?

Adică știi prea bine ce-i la mijloc,
 Dar nu vrei, nu 'ndrăznești să-mi spui și mie!...
 Cam asta — adică vrei să spui... — Camillo,
 Citesc pe chipul tău ca 'ntr'o oglindă:
 La mijloc e ceva ce mă privește...
 In care sunt și eu amestecat...

CAMILLO

E-o boală care bântuie 'n palat...
 O boală dela unul care-i teafăr...

POLIXENE

Atuncea molipsită dela mine!...
 — Aha, ucid din ochi ca bazilicul!...
 Ah dragul meu, pe mulți am pus eu ochiul,
 Dar asta, ca să-i facă fericiți,
 Ba chiar prea fericiți!... — Ești om de cinste,

Cu cap și cu pricepere, Camillo,
 Un titlu poate mai frumos decât
 Atâtea titluri mari și de noblețe...
 Fii bun atunci, Camillo, și vorbește,
 Fii bun și nu mă ține ca 'ntr'un beci,
 In beznă și neștire...

CAMILLO

— Nu pot, Sire...

POLIXENE

O boală dela unul care-i teafăr...
 Nu, nu, Camillo, trebuie să-mi spui!..
 Pe tot ce eu și tu avem mai scump,
 — Și cred că dintre toate, omenia
 E lucrul cel mai scump pe lumea asta —
 Mă paște, spune, vreo nenorocire?
 Și ce anume?... Este vreo scăpare?
 Ori cată să mă plec?....

CAMILLO

— Fiindcă-adineaurea,
 De oameni de-omenie pomeneai
 Cum suntem amândoi, îți dau un sfat,
 Și-urmează-l cât e vreme, ori altmintrelea,
 Și eu și tu suntem pierduți... — adio!

POLIXENE

Dar ce e?

CAMILLO

— Am poruncă să Te-omor.

POLIXENE

Din partea cui?

CAMILLO

— A regelui.

POLIXENE

— De ce?

CAMILLO

Știu eu? I-a năzărit, — ba chiar se jură,
Știu eu?... că Te-ar fi prins cu Hermiona!

POLIXENE

Prefacă-mi-se sângele atuncea
In chiag murdar, iar numele să-mi stea,
Alătura de-al Iudei!... După mine,
Să las un nume greu ca o duhoare,
De care vita botul să-și întoarcă,
Iar oamenii să fugă ca de ciumă,
De ciuma cea mai aprigă din lume!...

CAMILLO

Să-i juri pe toate stelele din ceruri,
Pe tot ce zace dincolo de noi,
Zadarnic! — Mai de grabă faci ca marea
Să scape de sub vraja lunei pline,

Decât ca plăzmuirile-i nebune,
 Zidite doar pe-o simplă aiureală,
 Dar tot așa de rău-sfătuitoare,
 Să poți măcar un pic să i le zgudui.

POLIXENE

Dar cum? De unde?

CAMILLO

— Ce să mai vorbim?

Mai bine, Sire, fugi de un nebun,
 Decât să 'ntrebi de ce a 'nnebunit!
 Deci dacă ai curaj să-mi crezi cuvântul,
 El zace-aici, în inimă, zălog,
 Și-s gata să Ți-l dau, să-l iei cu Tine,
 Chiar noaptea asta... — Știre am să dau,
 În taină a lor Tăi să fie gata,
 Pe poartă câte doi sau trei să iasă,
 Afară 'n câmp... Iar eu la rându-mi, Sire,
 Norocul irosit la Curtea asta,
 Mi-l leg de steaua Ta pentru vecie.
 Te clatini... — Pe-amintirea mamei mele,
 Că nu Te mint! Dovezi ca să-ți aduc,
 E prea târziu — și-ar fi numai să-Ți dau
 Cel mult prilej ca singur să Ți-auzi
 Sentința din chiar gura lui Leonte.

POLIXENE

Dar parcă nu-i citii pe față inima?

— Fii cârma mea și mâna mea cea dreaptă.

Corăbiile, gata de plecare,
Poruncă aşteptau de două zile.
— Pe cât e de frumoasă Hermiona,
Pe-atât o fi şi omul de gelos...
Iar furia-i cu-atâta mai aprinsă,
Cu cât se ştie mare şi puternic...
Cum apoi se mai crede înşelat
De cel ce pentru el era un frate,
Ce ură neagră trebuie să-mi poarte!...
Iţi vine 'ntr'adevăr să te cutremuri...
Nu, nu, plecarea-i singura scăpare:
Pe mine mă alungă, pe regină,
— Deşi de-asupra orişicărei vine —
O scoate de sub orice bănuială...
Camillo, de aci mă scoate teafăr,
Şi 'n tine n'am un prieten, am un tată.
— Hai repede!

CAMILLO

— In mâna mea sunt, Sire,
Ieşirile ascunse-ale Palatului:
Fii gata, să plecăm numaidecât! (pleacă)
trec câteva ore.

POVESTE DE IARNĂ

ACTUL II

ACTUL II

SCENA I

Hermiona intră cu Doamnele sale și Mamillius; se așază Regina și câteva dintre Doamne la un capăt al sălii, restul la celălalt.

HERMIONA

Dar azi copilul prea-i din cale-afară!
Mai luați-l și cu voi...

I-a DOAMNĂ

— Alteță dragă,
Hai vino, mai Te joacă și cu mine.

MAMILLIUS

Cu nimeni...

I-a DOAMNĂ

— Și de ce, Alteță dragă?

MAMILLIUS

Tu prea săruți, și prea mă crezi copil...
— Tu-mi plăci ceva mai mult....

II-a DOAMNĂ

— De ce Alteță?

MAMILLIUS

A, nu că ai sprincenele mai negre...
 Cu toate că se spune că femeilor
 Le șade bine-așa — știi, trase bine,
 Ca două semicercuri de subțiri,
 Sau două semiluni încondeiate...

II-a DOAMNĂ

Dar cine Te-a 'nvățat?

MAMILLIUS

— Chiar voi, femeile!

Ei parcă nu văd eu... — Dar ce culoare,
 Mă rog, sunt ale tale?

II-a DOAMNĂ

— Cam albastre...

MAMILLIUS

Ei aș!... ăți fi având albastru nasul!
 Sprincene-albastre n'am mai pomenit...

I-a DOAMNĂ

Regina noastră-Alteță, se îngrășe
 Văzând cu ochii... N'o să treacă mult,
 Și altui prințisor i-om da salutul...
 — Atunci să mai poștești să ne jucăm!

II-a DOAMNĂ

Dar știi că-i dolofană rău de tot?
— Să-i fie cu noroc!...

HERMIONA

— Dar ce tot râdeți,
Și ce tot șoptiți acolo voi?
— Acuma sunt al Tău, hai vin la mama,
Și spune-i o poveste...

MAMILLIUS

(vine la ea) — Tristă, veselă?

HERMIONA

Mai veselă-aș dori...

MAMILLIUS

— Pe timp de iarnă
Mai bună-i una tristă... A, știi una
Cu draci și spiriduși...

HERMIONA

— Ei spune-atuncea,
Hai, vin' aci la mama și o sperie
Cu fel de fel de draci și spiriduși,
Ești mare meșter, știi...

MAMILLIUS

— A fost odată...

HERMIONA

Dar stai întâi cum trebuie... — A fost? (i se suie pe genunchi)

MAMILLIUS

Un om, și locuia 'ntr'un cimitir...

— Da știi, o spun încet, să nu ne-audă

Și greierii de colo... (arată spre Doamne, care tot sporovăiesc)

HERMIONA

— Bine, spune

Doar mamei la ureche... (șoptesc împreună

Intră Leonte cu Antigonus, Nobili și gardă; se oprește lângă ușa.

LEONTE

Era pe drum?... Cu-ai lui și cu Camillo?

I-iul NOBIL

O lua la sănătoasa prin pădure;

I-am dus cu ochii până spre corăbii...

LEONTE

Ei vezi când are omul presimțire?

Ce bună-i câteodată bănuiala!

Mai bine n'ar mai fi!... — Inchipuește-ți,

Că-ți cade într'o cupă un paianjen,

Și bei fără să știi... Puțin îți pasă!

Veninul n'a atins și cunoștința.

Dar dacă cineva sub ochi îți pune
 Paharul, și-ți vorbește de gănganie?
 Doar gândul c'ai putea s'o dai pe gât,
 Ți 'ntoarce parcă pântecul pe dos!
 — Sunt omul cu paianjen în stomac...
 Camillo! El le-a fost mijlocitorul!
 Unealtă contra mea și a Coroanei!..
 E limpede ca ziua: ticălosul,
 În slujba amândorura era...
 El planul mi-a trădat, și azi sunt, uite,
 O cârpă 'n mâna lor, o jucărie...
 — Pe poartă însă cum se strecurară?

I-iul NOBIL

La fel, cu ajutorul lui Camillo.

LEONTE

E drept, așa e... (se repede și smulge pe Mamillius din
 poala Hermionei).

— Dă copilul 'ncoace!

Noroc că nu de tine-a fost lăptat..
 Imi seamănă el mie, dar putea
 Să aibe sânge mai puțin din tine...

HERMIONA

Glumești, pe semne...

LEONTE

— Luați-mi-l de-aicea!
 Să nu-l văd lângă ea! Să nu-l mai văd.

Cu cel de care-i grea să se mai joace!
Amicul Polixene...

HERMIONA

— Vai, frumos,
Frumos îți șade să vorbești așa...

LEONTE (nobililor)

Uitați-vă, mă rog, la Dumneaei!
Ce Doamnă durdulie, nu-i așa?
Dar ce păcat că nu-i și cum se cade!
Slăviți-o pentru forma din afară,
Căci este 'ntr'adevăr de toată lauda,
Și nu de geaba lumea chihotește
Și dă din umeri, da, și-și face semne,
Și-și bate joc de mine, vreau să spun:
Mă plânge, fiindcă nu sunt chiar de plâns?....
— Și-mi râde 'n nas și dă din cap, din umeri,
De cum o vede-așa de durdulie,
Dar nu și tot așa de cum se cade!
Din partea unui om pe care însă
Il doare să o știe-așa cum este,
Aflați că Doamna e o adulteră.

HERMIONA

S'o spuie cel din urmă din netrebnici,
Și tot mi s'ar părea că aiurează...
La Tine, Sire, însă-i o greșală...

LEONTE

Se poate: dar greșala unei Doamne
Ce-a luat pe Polixene drept Leonte!—
Ah, ființă... , mă și tem să-ți spun pe nume,
Ca nu cumva prostimea 'ncurajată
Să uite de respectul cuvenit,
Și numele de prinț să-l ia'n derâdere.
— Am spus că mă înșală, și cu cine:
Mai mult decât atât: e-o trădătoare!
Camillo, omul ei era de fapt,
Un om ce știe ceea ce, rușine
Mi-ar fi să știu că știe cineva,
Anume: c'a mânjit un pat de rege,
Că e o decăzută cum pe nume
Aproape nici nu-ți vine să i-o spui...
Da, da... și c'a știut de fuga lor,
Făcându-i chiar scăpați în toi de noapte...

HERMIONA

Pe tot ce am mai scump de știu ceva.
Vai cum Te va dura când vei vedea
Și tu că tot ce spui e defăimare,
Și cât de greu va fi să-mi speli onoarea
Cândva, recunoscându-ți doar greșala...

LEONTE

Greșală! Dacă și-asta e greșală,
Pământul tot e numai o greșală.
O simplă jucărie de copil...

— In temniță cu ea! Și-acela care
O vorbă doar va pune pentru Doamna,
Acela va muri!

HERMIONA

— Sunt zodii rele...

Răbdare până atunci când cel de Sus,
Cu ochi ceva mai buni mă va privi...

— Prea bunii noștrii sfetnici, n'am de gând
Să plâng cum fac femeile 'n deobște...

Usucă-se mai bine pentru mine

De orice lacrimi inima din voi...

Căci simt un jar în piept ce prea mă arde

Ca orice apă 'n lume să-l mai stingă...

— Mă judece conștiința voastră dreaptă,
Și facă toată lumea voia Regelui.

LEONTE

Să facă! (gărzii, bătând din picior)

HERMIONA

— Cine merge-acum cu mine?

Dă-mi Sire câteva însoțitoare...

O cere starea mea... (Doamnelor) — Mă plângeți? Vai,

Copile ce sunteți... Dar să mă plângeți,

Atunci când veți afla că-s vinovată

Și nu mi-au dat destulă închisoare...

— Adio, Sire, n'am vrut să Te văd

In viață niciodată supărat,
 Dar mult mi-e teamă c'ai să fii odată.
 (Doamnelor) Urmați-mă... E voie dela Rege...

LEONTE

Hai repede cu ea! (gărzii care conduce afară pe Regină
 urmată de Doamne)

I-iul NOBIL

— Măria Ta,
 Fii bun și cheam-o înapoi...

ANTIGONUS

Ia seama ca dreptatea Ta, odată,
 Să nu se cheme, Sire, nedreptate:
 Cu două victime mari și una mică...

I-iul NOBIL

Eu capul chiar mi-l pun că-i nepătată,
 Și martor mi-este Cerul și pământul...

ANTIGONUS

Altminsteri, în odaia de culcare
 O cușcă îmi așez, și-mi pun nevasta
 Sub zgardă, nici în curte să mai iasă!
 Căci dacă nici Regina nu-i curată,
 Mai e femeie 'n lume fără pată?

LEONTE

Ei, hai sfârșiți...

I-iul NOBIL

— Dar, Sire...

ANTIGONUS

— Doar vorbim,

Spre binele Măriei Tale, Sire...

Ți-a 'ntors pe semne capul vr'un netrebnic...

De ce nu l-am aici, să-l ard de viu!

Căci dacă nici Regina nu-i cuminte,

Poftim, și eu am Sire trei copile,

De unsprezece ani e cea mai mare,

De nouă-a doua, și de cinci a treia:

Ei bine, le stârpesc pe câte trei,

Să nu-mi aducă plod străin în casă!

— Imi sunt moștenitoare, dar mai bine,

Imi curm eu singur spița dacă-i vorba

Să am din ele-odraslă venetică...

LEONTE

Ei, hai sfârșiți... — Voi lucru-l miroșiți

Cu nara rece-a mortului din groapă:

Eu însă văd și simt, cum simți și tu,

Când fac așa... (îl ia de nas) — și știi de unde vine...

ANTIGONUS

Atuncea unde-i Nevinovăția

Să 'mbie fața searbădă-a pământului?

LEONTE

Adică nu mă credeți?

I-iul NOBIL

— Mai de grabă,

Pe Tine, Sire, crede-Te greșit,

Decât pe ea o clipă vinovată.

LEONTE

Dar ce atâta vorbă? Fac ce-mi place.

Doar nu-s dator să țin de alții seamă:

Din simplă prietenie v'am chemat...

Dar dacă vreți să faceți pe becisnicii,

Și nu vreți să pricepeți, treaba voastră!

De voi, de sfatul vostru, n'am nevoie:

Imi iau câștig și pagubă asupra,

Și fac așa precum mă taie capul.

ANTIGONUS

Ce bine dacă singur judecai,

Atuncea, și scuteai o lume 'ntregă...

LEONTE

Din fire ești, ori faci doar pe nătângul?

Să judec ce? Trădarea lui Camillo?

Rușinea, murdăria celor doi,

Pe care doar atâta trebuia:

S'o văd cu ochii mei, ca să-mi iau câmpii!?

— Și totuși, ca să am dovezi depline,
 — Că 'n lucruri de acestea e păcat
 Să judeci cu pripeală — am trimes
 La templul lui Apollo, dela Delphos,
 Pe Dion, și cu el pe Clemone,
 Doi oameni de ispravă, să-mi aducă
 Din gura chiar Oracolului știre,
 Ca astfel să pot lua o hotărîre.
 E bine?

I-iul NOBIL

— Foarte bine, Maiestate.

LEONTE

Dar nu fiindc'aș avea vreo îndoială,
 Ci numai ca răspunsul să împace
 Pe cei mai slabi de înger, — cum e Domnul,

(arată pe Antigonus)

— Că nu vor să 'nțeleagă 'n ruptul capului....

Iar pân' atuncea cred că-i de cuviință,
 Persoana să mi-o pun în siguranță,
 Pe dânsa trimețându-mi-o la temniță,
 Să n'aibe legătură cu mișei.

Urmați-mă... Poporul să-l chemăm,
 Să afle, și aflând să se 'ngrozească.

ANTIGONUS

(aparte) — Sau haz să facă de atâta nebunie!... (ies).

SCENA II

Anticamera unei închisori în Sicilia. Intră Paulina, un Domn suită.

PAULINA

Să vie temnicerul — mă cunoaște...

(iese Domnul, Paulina se plimbă 'n sus și 'n jos)

Să stea — auzi — la temniță-o Regină,

De care orice Curte ar fi mândră!...

Domnul se 'ntoarce cu temnicerul.

PAULINA

Cred, Domnul meu, că știi cam cine sunt.

TEMNICER

O Doamnă dela Curte și mă 'nchin.

PAULINA

Fii bun și du-mă-atuncea la Regină.

TEMNICER

Dar Doamnă am poruncă... nu e voie...

PAULINA

Poftim, cu câtă grije țin sub cheie

O nevinovăție de Regină!

— Să văd atunci vreo Doamnă... pe Emilia...

TEMNICER

Dar numai între patru ochi vă rog...
Mă duc să-i spun să vie...

PAULINA

— Cât de repede.

Iar voi plecați... (iese suita)

TEMNICER

— Și stau și eu de față...

PAULINA

Ei bine stai... (iese temnicer) Ce mult își bat ei capul,
Să facă negru, dintr'un lucru alb ca ziua...

Temnicer se întoarce cu Emilia.

— Ei cum îi merge, draga mea, Reginei?

EMILIA

Așa cum poate merge unei ființe
Ca ea de bună și nenorocită...
De-atâta spaimă, biata, și mâhnire,
— Cum n'a 'ndurat vreodată vreo femeie —
O clipă mai de vreme a născut...

PAULINA

Băiat?

EMILIA

— Ba fată, vai dar ce mai fată!
Așa de dolofană și zglobie!
Regina e în culmea fericirii...
— Și-i spune: mica mea întemnițată,
Ca tine sunt și eu de vinovată...

PAULINA

Îți vine să te 'ntrebi: a 'nebunit?
Și crezi că nu i-o spun? Atâta rău!
Să știu că-mi taie limba, și i-o spun!
— Emilia, salut-o tu din parte-mi
Și roag'o un moment să-mi dea copila,
Ca regelui chiar eu să i-o arăt...
Căci poate — știu și eu? — s'o 'nduioșa:
O nevinovăție de copil
Vorbește cât o ploaie de cuvinte...

EMILIA

Cu inima, și trecerea de care
Te bucuri, izbutești de bună seamă...
Ești cea mai potrivită pentru asta...
Fii bună și așteaptă-alături, Doamnă,
Să spun Reginei... Chiar se și gândea,
Dar biata tot ședea la îndoială.

PAULINA

Tu spune-i că atât cât am în gură,
O limbă, n'am s'o las să stea de geaba...
Iar cât despre curaj să n'aibe grije.

EMILIA

Fii binecuvântată, dragă Doamnă.
Mă duc numaidecât... Tu stai pe-aproape...

TEMNICER

Dar Doamnă, dacă-i vorba de copilă,
Eu drumul cum să-i dau când e închisă?

PAULINA

Închisă-a fost în pântec, nu în temniță...
Și-acuma — nu-i așa? — s'a liberat!
Aceasta n'are-a face cu pedeapsa,
Ea nu e cu nimica vinovată.

TEMNICER

O fi, dar...

PAULINA

— Nu te teme, eu răspund,
Stau eu între primejdie și tine. (urmează pe Emilia)

SCENA III

Sala din palat. Leonte singur, plimbându-se de colo până colo.

LEONTE

Nici pic de-odihnă... Zi și noapte gândul,
La ei... la toate astea... — Nebunie,
Curată nebunie!... — Cel puțin

De n'ar fi ea în viață, adultera,
 Și capul răutăților... — Mișelul
 E dincolo de ori și ce primejdie,
 Afară din bătaia urei mele...
 Pe când pe dumneaei o am în ghiară...
 S'o văd pe rug, să-i fac de petrecanie,
 Și iar sunt om... — măcar pe jumătate...
 — Ei, cine-i? (bătaie la ușe)

Intră slujitor.

SLUJITOR

— Sire...

LEONTE

— Ce e cu băiatul?

SLUJITOR

Mai bine... a dormit ceva mai bine...

LEONTE

Sărmanul meu copil... A prins de veste,
 Că lucruri necurate se petrec,
 Și-a și căzut la pat... A și 'nceput
 Să geamă, să tânjască... n'a mai pus...
 Nimic în gură... somnul i-a fugit,
 Și zace și bolește, de atuncea,
 De mult ce l-a costat și-a pus la inimă...

(și-aduce aminte de slujitor)

Hai du-te-acuma, stai pe lângă dânsul. (slujitor pleacă)
 — Să nu mă mai gândesc atunci la Rege...
 I-un om puternic, are țări prietene...
 Să-l las mai bine 'n pace deocamdată...
 De furcă am acum cu ticăloasa...
 Camillo... Polixene, ce le pasă?...
 Fac haz pe seama mea... Dar pun eu ghiara,
 Ei, parcă nu!... — Poftească deocamdată
 Să râdă Dumneaei, c'o am în mână!...

(se așază cufundat în gânduri)

Paulina, cu un prunc în brațe, intră ușor dela celălalt capăt al
 sălii, urmată repede de bărbatul ei, Antigonus, Nobili, Slujitori,
 care încearcă s'o împiedice.

I-iul NOBIL

Pricepe-odată; dacă nu e voie!?...

PAULINA

Dar dați și voi o mână de-ajutor...
 Aveți puțină milă de Regină,
 — O ființă tot atâta de curată,
 Pe cât e numai El de vinovat...

ANTIGONUS

Ajunge!

II-lea SLUJITOR

— Toată noaptea n'a dormit.
 Și-a dat poruncă nimeni să nu-l turbure,

PAULINA

Dar nu vreau să-i aduc decât odihnă...
 Căci somnul numai voi I l-ați gonit,
 Pășind în urma Lui ca niște stafii,
 Și gata la oftări să-i țineți hangul...
 Eu leacul dimpotrivă I-l aduc,
 Un leac ca o copilă de curat,
 Și tot atât de bun ca să mi-L vindece,
 De toane și-aiureli...

LEONTE

— Dar ce-i acolo?

PAULINA

O mică sfătuire între noi,
 Asupra unui naș care ne trebuie...

LEONTE

Afar' cu ea, afară cu obraznica!
 Știam eu *c'o să vină Dumneaei!
 (lui Antigonus) — Ți-am spus să nu se-apropie de mine.

ANTIGONUS

I-am spus, dar dacă, Sire, nu e chip!

LEONTE

In frâu tu n'o poți ține?

PAULINA

— Dela rele,

Mă poate, însă nu și delă bune!

Afară numai dacă nu m'o 'nchide,

Ca Tine, fiindcă vreau să fac un bine...

ANTIGONUS

Ei taci, n'auzi? (aparte) — Poftim de-o ține 'n frâu,
Când iar a luat-o razna!

PAULINA

— Maiestate,

Mă crede când îți spun că ai în mine

Pe cea mai credincioasă slujitoare,

Așa cum ai un doctor, și un sfetnic,

Deși, Te-asigur, nu dintre aceia,

Ce nu fac decât rana să Ți-o zgândăre...

— Vin, Sire, delă buna Ta regină...

LEONTE

Ha, buna!

PAULINA

— Bună, Sire, și declar:

Că 'n fața ori și cui vorbește altfel,

Cu spada gata sunt s'o dovedesc.

LEONTE

Dar nu mi-o luați de-aici?

PAULINA

— Să pună mâna

Pe mine, cine n'are gust de viață!

Plec eu de bună voie, n'aveți grije.

Dar sarcina întâi să-mi împlinesc.

— Prea buna mea Regină, — da, prea buna, —

Pe lume o fetiță a adus,

Și, Sire, Ți-o așază la picioare. (așază copila în fața lui)

LEONTE

Afară — n'auziți? — cu zgriptoroaica!

Afară cu părtașa ei murdară!

PAULINA

Părtașe? Tot așa sunt eu părtașe,

Ca cel ce-așa cuvinte îmi aruncă,

Și tot atâta Sire, de cuminte,

Cât alții — mi se pare — aiurează...

LEONTE

Mișeilor, de ce n'o dați afară?

(lui Antigonus) Nătânge, dă-i bastarda înapoi!

Te ține sub papuc o caraghioasă?

Ridică — nu 'nțelegi? — de jos bastarda,

S'o ia, și să mă lase 'n pace-aspida!

PAULINA

Acel ce, de sub astfel de insultă,

Ridică o princesă, i-un nemernic!

LEONTE

I-e frică de-o femeie!...

PAULINA

— De Ți-ar fi

Și Ție, Ți-ai numi copila altfel!

LEONTE

Ah, cuib de trădători!

ANTIGONUS

— De trădători?

Dar, Sire, jur pe tot ce am mai scump...

PAULINA

Iți jur că dacă e vreun trădător,
 Acela ești doar Tu, față de Tine.
 E cel ce-și lasă pradă ponegririi,
 Onoarea și Regina și copiii,
 Ii face de ocară și batjocură,
 Și asta fiindcă așa i-a cășunat,
 Și nu vrea cu orice preț din cap să-și scoată
 Un gând mai putred chiar ca putregaiul...

LEONTE

Ah scorpie cu limbă de jăratec!
 Bărbatul ți-l mușcași mai adineaurea,

Și-acum te dai la mine! — Plodul ăsta
 E plodul ori și cui, dar nu al meu!
 In foc cu el, cu maică-sa cu tot.

PAULINA

Dar e al Tău... (mai bine n'ar mai fi!)
 Doar nu vezi cum îți seamănă? (nobililor) — Uitați-vă,
 E încă o plămadă-abia 'ncepută,
 Dar nu-i leită tată-Său?... — Năsucul,
 Și ochii, și gurița, și sprincenele,
 Cu zbenghiul dela mijloc, fruntea... — uite,
 Gropița din bărbie și obraz,
 Surâsul, și mânuțele, și degetele...
 Turnate parcă după ale tatei...
 — Natură care-atâta de aidoma,
 Cu cel ce-a zămislit-o ne-o aduci,
 In suflet — când va fi să fie gata —
 O singură culoare să nu-i torni,
 Culoarea galben, — nu cumva și dânsa,
 Odraslele la fel să-și bănuiască...

LEONTE

Aspidă, cotoroașă!... Tu, molăule,
 De nu-i tai limba, ștreangul mi te-așteaptă!

ANTIGONUS

Atuncea s'a sfârșit cu toți bărbații,
 Căci nu e unul limba să-i oprească!

LEONTE

Îți spun odată pentru totdeauna.

PAULINA

Poftească cineva să se atingă!

LEONTE

În foc te pâRJolesc...

PAULINA

— Puțin îmi pasă!

Heretic e acel ce-aprinde rugul,
 Și nu cel care moare pentru altul.
 Eu, Sire, doar tiran nu Te credeam,
 Dar nemaipomenita năpustire
 Asupra unei ființe — așa de bune,
 Și numai dintr'o simplă năzărire,
 Miroase cât de colo-a tiranie,
 Și vai, de răs Te face, și de pomină!

LEONTE (Lui Antigonus)

Pe tot ce ai mai scump, mi-o ia din față!
 Tiran dacă aș fi, de mult nebuna,
 De mult era în ștreang! — Afar' cu ea! (vor să o dea afară)

PAULINA

Vă rog să nu împingeți... Plec eu singură...
 Privește-ți pruncul, Sire, că-i al Tău...

Trimeată-i Cerul duh ocrotitor... (pun mâna pe ea)
 Jos mâinile! — Voi credeți că purtându-vă
 Așa de bine cu 'n nebun, îl faceți
 Prin asta și pe el ceva mai bun?...
 — Rămâneți sănătoși... (iese)

LEONTE

— Mișel bătrân,

Tu singur mi-ai adus-o-aci pe cap!
 Auzi, copilul meu! — Să nu-l mai văd!
 Ba fiindcă — așa de bun te văd la inimă,
 Fă bine și mi-l ia, și mi-l aruncă,
 In foc numaidecât, chiar tu 'n persoană...
 Să aflu într'un ceas că nu mai e!
 Răspunzi — auzi? — cu-avutul și cu viața,
 — Și nu mi te codi, că s'a sfârșit:
 Arunc cu ea și tine de pereți!
 Hai zvârle-mi-o în foc, căci numai tu,
 Știu bine, mi-ai trimes pe cap nemernica.

ANTIGONUS (cu ochii la nobili)

Dar am o lume 'ntreagă, Sire, martoră,
 Că nici prin gând nu mi-a trecut...

NOBILI

— E drept.

Habar n'avea!

LEONTE

— Minciună.

I-IUL NOBIL

— Maiestate,

Fii bun și ai în noi puțină 'ncredere...

Din inimă noi pururi Ți-am slujit,

Și tot așa îți cerem, în genuchi, (cad în genuchi)

— De crezi că 'n ochii Tăi avem vreo trecere —

De gându-acesta negru să Te lepezi,

Că-i numai sânge 'n el și grozăvie!

LEONTE

Mă credeți fulg în vânt — o jucărie?

Să las să'ajungă plodul ei să-mi spuie:

« Tăticule », sărindu-mi pe genuchi?

Il ard mai bine-acum decât să-l blestem.

Dar fie, să alegem între două: (lui Antigonus)

Poftim încoace tu care ai pus

La cale cu nevasta-ți vorbăreață,

Scăparea dela moarte a bastardei,

— Căci da, bastardă e, cum tu ai barbă —

Și spune, vrei s'o scapi cu orice preț?

ANTIGONUS

Cu orișice îmi este cu puțință,

Și orice-mi cere simțul datoriei.

Imi dau pentru un prunc nevinovat,

Și sângele din vine.

LEONTE

— Da, și sângele?

Bun, jură-atunci pe spadă că întocmai...

ANTIGONUS

Intocmai precum spui... (cu mâna pe mâner),

LEONTE

— Așa vei face.

De nu, s'a isprăvit cu Antigonus,
 Cum și cu-aspida șleampătă la gură,
 — Pe care deocamdată — am să mi-o iert...
 Pe tot ce ai mai sfânt atunci în tine,
 Vei lua această mică muierușcă,
 Și dincolo de zmârcurile noastre,
 În zare de pustie mi-o vei duce,
 Acolo ca s'o lași în plata Cerului,
 Sub scutul și la voia întâmplării.
 Cum numai întâmplarea mi-a adus-o,
 La voia întâmplării să rămâie,
 Și-atunci, cu prețul vieții și al morții,
 Du fătul pe meleagurile unde
 Ursita să-l lăpteze ori răpuie...

ANTIGONUS

Așa voi face, Sire... — N'aș mai face!...
 Mai bine se năștea săraca moartă... (ia de jos copilul)
 Sărmană pruncă, vin 'acum cu mine...
 Vr'un duh atotputernic să-ți trimeată
 Ca doică, să te crească, vreo lupoaică...
 Se spune în popor că lupi și urși,
 Uităndu-și de năravul lor din codru,
 Din milă-asemeni slujbe împliniră...

Iar Ție, Sire, zeii să-Ți ajute
 Ceva poate mai mult decât o meriți...
 — Și haide-acum cu cerul înainte
 Biet făt nevinovat lăsat pe drumuri... (ia plecând copila)

LEONTE

Eu nu voi crește fătul nimănuia!
 Intră un slujitor

SLUJITOR

Ți-aducem veste, Sire, c'au sosit
 Cu bine 'n țară solii dela Delphos:
 Au tras la țarm și vin acum la Curte.

I-iul NOBIL

Mai iute decât chiar ne așteptam!

LEONTE

Sunt numai douăzeci și trei de zile,
 De când plecară. Bine au mai mers!
 Inseamnă că Apollo adevărul
 Pe față vrea să-l dea cât mai de grabă.
 (nobililor) Fiți gata, și poporul adunați,
 S'apară 'n fața lui nerușinata.
 In fața lumii vina i-am adus-o,
 In fața ei o vreau și judecată.
 (pe gânduri) Cât timp o știu în viață parcă am
 Un ghimpe-aci în inimă... — Plecați
 Și faceți după cum vă e porunca. (pleacă)

POVESTE DE IARNĂ

ACTUL III

ACTUL III

SCENA I

În fața unui han, la drumul mare, în Sicilia. Cleomene și Dion, odihnindu-și picioarele în așteptarea schimbului de cai.

CLEOMENE

Ținutu-i rodnic, clima: o minune!
Iar aerul atât de dulce... — Templul,
Incalte-i mai presus de orice laudă.

DION

Eu nu mai uit veștmintele cerești,
(C'ășa păreau), cum n'am să uit evlavia,
Cu care le purtau... — Dar, spune, jertfa!
Ce supra-pământeană reculegere
Și taină în aducerea prinosului!

CLEOMENE

Dar clocotul asurzitor cu care
Oracolul prindea să glăsuiască!
Era ceva din trăsnetul lui Joe,
Ceva că te credeai pe altă lume...

DION

De-ar fi de o potrivă de prielnic,
Răspunsul, cum ne-a fost călătoria...
De nu ne-ar fi deasurda toată truda!

CLEOMENE

Apollo facă-așa cum e mai bine...
— Să-mi văd Regina — așa de ponegriță,
Imi face rău...

DION

— Dar cel puțin urgia
Va face într'un fel să se aleagă;
Oracolul când rostul și-l va spune, (ia din sân un pachet)
Un rost ce zace-aici, pecetluit,
De Preotul cel mare-al lui Apollo,
Cu toții or rămâne ca de piatră... (unui servitor)
Hai schimbă-acuma caii... — Și 'nainte! (pleacă, întor-
cându-se)

SCENA II

Curte de judecată. Pe o platformă, în fund, un jilț domnesc,
cu Leonte așezat în el, Nobili și Demnitari împrejur. Multă
lume adunată.

LEONTE

Imi cade greu această judecată
O spun îndurerat, — împricinata,
Fiind fată și soție chiar de rege...

Dar numai ca să nu cuteze nimeni,
 Cumva de tiranie să ne'nvinuie,
 Purcedem cum vedeți la judecare,
 Ca lumea s'o condamne sau s'o ierte.
 Să vie-aci.

DEMNITAR

— Poruncă dela Rege:

Să fie-adusă-aci împricinata.

Hermiona (palidă și frântă) e adusă sub pază. Paulina și Doamnele, în suită. Murmure de mânie și simpatie din partea mulțimei.

DEMNITAR

Tăcere.

LEONTE

— S'auzim învinuirea.

DEMNITAR (citește)

«Hermiona, regina nobilului Leonte, rege al Siciliei, ești astăzi judecată sub vină de înaltă trădare, pentru a fi săvârșit adulter cu Polixene, regele Boemiei, și a fi conspirat cu Camillo împotriva vieței Suveranului nostru stăpân, Regele, augustul Tău soț; care încercare fiind în parte dată de împrejurări la iveală, tu Hermiona, împotriva credinței și jurământului de supunere a unei fiice adevărate a țării, i-ai îndemnat și ajutat să se facă scăpați, fugind noaptea ».

HERMIONA

Cum tot ce aş avea aci de spus,
Se bate cap în cap cu acuzarea,
Şi cum de partea mea eu nu am martori,
Decât pe mine însumi, — ce folos,
Să spun, să strig că nu sunt vinovată,
Când vorba mea şi firea mea curată
Sunt amândouă date drept minciună?
Dar dacă-i Cineva care ne vede,
In Ceruri undeva, voi spune numai,
Că nevinovăţia mea va face
Obrazul nedreptăţii să roşască,
Şi chiar să se 'nfioare tirania,
De tot ce-am îndurat... — Tu, Sire, parcă,
Habar nu ai avea de ceea ce
Ştii foarte bine: că am dus o viaţă,
Pe-atât de cumpătată şi cuminte,
Pe cât e azi de tristă şi sărmană.
E nemaipomenit cum vă jucaţi
Cu-o viaţă de femeie, ticluind
O piesă şi chemând la ea poporul!
Tovarăşe de tron şi pat regesc,
Şi fată de 'mpărat, augustă mamă,
— Ba mama unui prinţ de mari nădejdi —
Mă văd adusă-aci să flecăresc,
Şi chipurile cinstea să mi-o apăr,
La cine vrea cu noi să-şi piardă vremea...
De viaţă şi de tot, puţin îmi pasă:
Onoarea însă e un ram ce creşte,

Din mine la ai mei — și ea mă doare!
 — Vorbește-te puțin cu Tine însuși,
 Și spune: până ieri, până să vină
 Un oaspe, nu eram odorul Tău?
 În ce păcat căzut-am de atuncea,
 Ca azi să fiu așa de vinovată?
 O clipă dacă, Sire, Ți-am greșit,
 Cu fapta, sau cu vorba, sau cu gândul,
 Cu pietre toată lumea să m'alunge,
 Și până la mormânt mă huiduiască!

LEONTE

Spun mulți că tot atât obraz îți trebuie
 Să faci o mârșevie bunăoară,
 Cât și ca să te lepezi după aceia...

HERMIONA

O fi, dar nu pe mine mă privește.

LEONTE

De ce nu spui mai bine?...

HERMIONA

— Ce să spui?

Ceva de care n'am măcar idee?
 Cu cel cu care tu mă bănuiești,
 Ți spun că m'am purtat așa cum cere
 Onoarea și cum șade unei Doamne,
 — Cum Tu nu mai departe m'ai rugat.

Altminteri, nu era o necuviință,
 A mea, față de Tine și acela
 Cu care Ți-ai făcut copilăria?
 — In ce privește, Sire, conspirația,
 Pe semne mi-a fost dat să știu ce 'nseamnă,
 Acuma, când chiar Tu îmi dai o pildă...
 Eu știu c'aveai o slugă în Camillo...
 De ce-a fugit, și cum?... — chiar zeii dacă
 Știu numai cât știu eu, puțin știu, Sire.

LEONTE

Știai de fuga lor, așa cum astăzi
 Știi bine și de tot ce pun la cale...

HERMIONA

Vorbești o limbă nouă pentru mine...
 E-o lume de vedenii abătută
 Asupra mea, și atât!

LEONTE

— Da, da, vedenii!
 Vedenie e fapta ta murdară,
 Vedenie, copilul tău din flori!
 Ca orișice femeie păcătoasă,
 Pierzând, se vede, simțul omeniei,
 Iți pierzi și orice simț de adevăr.
 Dar n'ai decât! — Așa cum lepădat-am
 Copilul fără tată dela Curte,
 — Și asta nu din vina lui, sărmanul —

Dreptate și cu tine eu voi face,
De mine n'ai să scapi până la moarte.

HERMIONA

Iți cruță-amenințările... — de moarte,
Eu nu fug, Sire, moartea eu mi-o caut.
De ce aș mai trăi de-aci 'nainte?
Iubirea Ta, comoara vieții mele,
Deodată, din senin, mi-o văd pierdută;
A doua mângâiere-a mea, copilul,
— Intâiul rod al trupului de mamă —
De mine, ca de ciumă-i despărțit;
A treia, mică stea de nenoroc,
Mi-o văd deodată smulsă dela sânul,
Ca și gurița ei de nepătat,
Și dată morței... — după cum e dată,
Din gură 'n gură ca necredincioasă,
Chiar mama, și lipsită de 'ngrijirile,
La care are dreptul o lăuză,
E-aci, sub cer deschis târîță, biata,
Când încă nu-și venise bine 'n fire...
De ce aș mai trăi atunci, Sire?
La ce-ar fi bună viața pentru mine?
Un ban nu dau pe ea — însă onoarea,
Onoarea eu mi-o vreau neîntinată.
Și dacă osândită e să fiu,
Pe simple bănuieli, dormind dovezile,
Și trează fiindu-ți numai gelozia,
E, Sire, tiranie, nu dreptate!...

... — Mă las în seama Marelui Oracol,
Să vie să mă judece Apollo!

I-IUL NOBIL

Să vie atunci aci să se rostească
Oracolul în numele lui Phoebus! (ies câțiva demnitari)

HERMIONA

Sunt fata împăratului Rusiei...
De ce nu-i bietul tata — aci de față,
Să-și vadă fata astfel ponegrită...
I-ar face rău... — ori milă i s'ar face...
Reintră Demnitari, cu Cleomene și Dion.

DEMNITAR (luând jurământ fiecăruia)

Pe sabia dreptății, Cleomene
Și Dion jură azi c'au fost la Delphos,
Și-aduc din mâna Preotului Mare,
Răspuns pecetluit dela Apollo.
Mai jură că sigiliul nu l-au rupt,
Ca taina s'o descopere...

CLEOMENE-DION

— Jurăm!

LEONTE

Desfaceți și citiți. Să auzim.

DEMNITAR (citește)

«Hermiona e castă; Polixene fără pată; Camillo, supus credincios; Leonte, un tiran gelos; pruncul lui nevinovat, născut în lege; regele va trăi fără moștenitor, dacă ceea ce s'a pierdut nu se va afla.»

NOBILI

Fii binecuvântat, mărite-Apollo!

HERMIONA

Mărire Ție...

LEONTE

— Ai citit cum trebuie?

DEMNITAR

Intocmai cum stă scris.

LEONTE

— Atuncea minte!

Nu-i pic de adevăr în tot ce spune!

Vom sta să judecăm până la capăt...

Intră un slujitor în grabă mare

SLUJITOR

Măria Ta, Măria Ta...

LEONTE

— Ei, ce e?

SLUJITOR

Un lucru 'ngrozitor, Măria Ta...
De spaimă și de milă pentru mama,
Și-a dat sfârșitul...

LEONTE

— Mort?

SLUJITOR

— E mort Mamillius.

LEONTE

Incepe răzbunarea lui Apollo...
Mă ceartă pentru atâta nedreptate... (Hermiona leșină).
— Dar ce-i acolo?

PAULINA

— Știrea a căzut

Pe dânsa ca un trăznet...

LEONTE

— O să-i treacă,

E numai un leșin... O luați de-aicea...
— Cam prea departe pare că am mers...

Fiți bune, dați-i toate îngrijirile,
Și aduceți-o la viață...

Paulina și Doamne duc afară pe Hermiona.

— Iartă-Apollo,

Ocara adineaurea adusă...

Mă 'mpac cu Polixene, cu Regina...
 Imi chem din nou la Curte pe Camillo...
 A fost, acuma văd, un om cuminte...
 Căci dus de gelozie prea departe,
 La gândul sângeros al răzbunării,
 Am vrut în mâna lui să pun uneltă,
 Unealtă de otravă care sigur,
 De mult ar fi ucis pe Polixene,
 De nu era Camillo ca să șovăie
 În fața unei mari nesăbuițe...
 Om bun din fire, om de omenie,
 A dat atunci pe față uneltirea,
 A dat atâtor lucruri cu piciorul,
 Plecând norocu-aiurea să-și încerce,
 Pe el cu 'n singur strai: onestitatea.
 Vai cum scipește sufletu-i de aur,
 De sub al meu, mai negru ca rugina!...

Paulina se întoarce.

PAULINA

Mă 'năbuș, mor, desfaceți-mi pieptarul,
 Că inima-mi zvâcnește să se spargă...

I-IUL NOBIL

Dar fii cuminte...

PAULINA

— Ce torturi, tirane,
 Mai ai și pentru mine? — pune-mă,

Pe rug, sau roată, arde-mă de vie,
Ingroapă-mă, sau toarnă-mi plumb topit,
Ori alte morți mai grele născoceste,
Ca cea mai mică vorbă-a mea să-și aibe
Pedeapsa cuvenită! Tirania,
La Tine s'a întrecut cu gelozia,
In cele mai grozave plăzmuiri,
Și bazme să le creadă doar copiii!
Gândește-te acum unde-ai ajuns,
Și spune, nu era o nebunie?
Dar chiar și nebunia Ta apare
Nimic pe lângă ce Te mai așteaptă:
S'acuzi pe Polixene — a fost nimic;
O toană, o scrinteală-a Ta, și pace!
C'ai pus otravă 'n mâna lui Camillo,
La crimă îmbiindu-l, treacă-meargă...
Și altele... de pildă, lepădarea
La corbi a unui prunc abia născut,
Pe care și un demon l-ar fi plâns,
Când Tu n'ai fost în stare de o lacrimă...
...A fost de sigur tot o întâmplare,
Și moartea neașteptată-a unui prinț,
In el cu prea mult suflet ca să-și rabde
In văzul lumii mama defăimată,
De cine? De un tată fără minte...
Și asta poate iar nu Te privește!...
Dar pieptul sfâșiați-vă la știrea
Că cea mai cum se cade din făpturi,
Regina mult iubită, zace moartă,
Și Cerul n'a trăznit încă pe nimeni.

I-iul NOBIL

Ferească zeii!

PAULINA

— Da, vă jur că-i moartă.

Poftiți și o vedeți de nu mă credeți.

Redați-i, dispărută pe vecie

Roșeața din obraz, lumina ochilor,

Căldura vie, duhul dinăuntru,

Și vouă ca și zeilor mă 'nchin.

— O plângi acuma, nu? dar e zadarnic,

Zadarnică e orice remușcare,

Iar singura nădejde-i desnădejdea.

O mie de genunchi să ai, și-un secol,

Pe-o râpă pân' la cer să Te târăști,

Sub viscolul zăpezilor eterne,

În post, și rugăciuni, și pielea goală,

Și tot nu vei putea să Te răscumperi.

LEONTE

Da, da, mă ceartă, n'avea pic de milă,

Cu pietre mă loviți...

I-iul NOBIL

— Ba să sfârșim...

Ajunge-odată, hai... te cam întreci...

PAULINA

Mă iartă, văd și eu că trec măsura,

M'a luat nebuna gură înainte,

Pârdalnica de gură!.. (Parcă are

In inimă un junghi)... Ei lasă, Sire,
 Gândește-te c'a fost și a trecut.
 Te iei după o gură de smintită?
 Țineam așa de mult la răposata!
 — Na, iar m'apucă! — Nu mai spun o vorbă,
 De ea, sau de copil... de Antigonus,
 Pierdut și el... — Hai, vino-Ți, Sire 'n fire,
 Că nu mai spun o vorbă...

LEONTE

— Dimpotrivă,

Lovește-mă cât vrei, dar nu mă plânge.
 — La cele două trupuri săvârșite,
 Fii bună și mă du te rog acuma,
 O lespede va sta pe amândouă,
 In care, vai, spre marea mea rușine,
 Pricina morței lor va fi săpată.
 M'oi duce la locașul lor deapururi,
 In fiecare zi atâta vreme
 Cât viața mă va ține pe picioare,
 Cu lacrima făcându-mi mângâiere...
 — Hai, du-mă la 'ndoita mea durere. (pleacă)

SCENA III

O parte pustie a Boemiei la mare. Antigonus ducând un copil,
 cu un marinar.

ANTIGONUS

Ești sigur că ajuns-am cu corabia
 Pe coasta nisipoasă a Boemiei?

MARINAR

Da, da .. Și-am nimerit de nu mă 'nșel,
 In ceasu-ăl rău!... E cerul mohorît,
 Și cată a furtună... Parcă zeii
 La noi cu nori și trăznete se 'ncruntă...
 — O fi cumva din pricina copilei?

ANTIGONUS

O fi, te pomenești... Te du pe punte,
 Și vezi-ți de corabie... Să termin
 Și vin și eu îndată...

MARINAR

— Nu întârzii.

Și nu te depărta... E a furtună
 Și bântuie pe-aici atâtea fiare! —

ANTIGONUS

Vin repede.

MARINAR

— Ei, bine c'am sfârșit. (pleacă)

ANTIGONUS

Copilă dragă, hai acum... Se spune
 Că duhurile umblă după moarte,
 Și nu-mi venea să cred până mai ieri.
 Azi noapte mi-apăru însă regina,

In vis, un vis mai mult parcă aievea...
Cu capul când pe-o parte când pe alta
Venea spre mine... N'am văzut povară
Mai sfântă și mai grea de suferință,
Când albă de sfințenie pășea,
La mine în cabină, căinându-mă
Cu dări din cap și gura 'ntredeschisă,
De parcă ar fi vrut ceva să-mi spuie...
Dar lacrimile, vai, o podidesc,
Ea luptă... parcă plânsul o îneacă,
Și-mi spune prin suspine: Antigonus,
Ursita hărăzindu-te să fii
Călăul fetei mele — fără voie,
Știu bine — vezi măcar și îi alege
Un loc mai potrivit unde plângând,
Și tu de plânsul ei, s'o lași micuța!....
Și dă-i de pildă numele de Pèrdita,
Că tot e socotită ca pierdută...
Păcat că ți s'a dat o 'nsărcinare,
Ca asta, fiindcă ochii, Antigonus
Nici tu n'ai să-i mai dai cu Paulina.
— Și 'n aer ca un vaier se topi...
Abia m'am recules înfiorat...
Mă 'ntreb și-acum: fu vis, sau fu aievea?
Dar chiar dac' a fost vis, de data asta,
El n'a fost numai simplă nălucire...
Nici vorbă că regina este moartă...
Și-atunci Apollo — fata fiind pe semne,
Știu eu? făcută tot cu Polixene —
A vrut-o chiar în țara lui de baștină,

Pe viață și pe moarte aruncată... (pune copila jos)
 Stai jos cu-aceste lucruri lângă tine,
 C'or prinde poate bine... Da... Și-acuma,
 Desfă-te mugur bun și înflorește...

Pune o lădiță și hârtii alături. Se aude un trăznet.
 Incepe!... Intru cât din vina mamei,
 Tu trebuie atâta să înduri?
 Mă 'nneacă plânsul... Inima mă doare...
 Blestem pe capul meu, nenorocitul...
 Rămâi cu bine... Ziua se încruntă...
 Cam aspru cânt de leagăn te așteaptă...
 Așa 'ntunerec n'am mai pomenit...
 Un țipăt!... Să mă 'mbarc numaidecât...
 Dar ce e? Parc'o fiară! — Sunt pierdut!

(iese urmărit de un urs)

Vine un păstor bătrân.

PĂSTOR

Bine-ar fi zău ca omu s'o lase moartă între zece și douăștrei de ani — să nu trăiască, ori să doarmă mai bine tot timpul ăsta, decât să lase fetele însărcinate, să facă pozne bătrânilor, să fure și să se țină numa de blestemății. Ia numa ascultă: trebuie să fii un flușuratec de nouășpe ani, hai să zic douăzeci, ca să vânezi p'o vreme ca asta. Mi-a speriat două oi, din ale mai bune. Le-o găsi mai de grabă lupu decât stăpănu. Dar de-o fi să le aflu undeva, apoi numa la țârm le aflu, păsând iederă... (vede copilul) Na, mi-a ieșit norocu 'n cale! Maică măiculița mea, un prunc! Și ce mai prunc! — Băiat ori fată? — A mirare! Și

ce mai pruncă măiculiță! A sărit vuna pârleazu! N'oi fi eu om cu carte, da se cunoaște cât de colo când o fetișcană și-a cam dat în petec. A fost, cine știe, ori după scară, ori p'o laviță, or după ușă. Dar ori unde-a fi fost, cred că le era mai cald acolo, la ăi d'o făcură decât la biata făptură de colea. Mi-e milă s'o las acilea. Da să zăbovesc o lecuță, până vine ficioru-meu... Acușica doar a chiuit... Ehe, băăăă, eheheeee!

Clown se apropie din spate și-i țipă în urechi

CLOWN

Ehehehehee!

PĂSTOR

Ptiu, acilea erai?... Dacă vrei să vezi ceva de care să pomenești și putred în mormânt, vin' acilea. Da ce ai omule, ce-i cu tine?

CLOWN

Multe blestemății mai vede omu. Și eu văzui una pe mare, alta pe uscat. De ce spun eu mare? Că marea era mai mult cer, că 'ntre cer și mare nu puteai vârf niciun vârf de sulă...

PĂSTOR

Cum așa, flăcăule?

CLOWN

Păi numa să fi văzut cum urla marea, cum clocotea și lua pe sus uscatu. Și încă asta nu era nimic. Da să

fi văzut văicăreală pe nenorociții ăia. Că ba-i vedeai, ba nu-i vedeai. Ba corabia sălta, zor nevoie să găurească luna cu catargu, ba se pleca înghițită de clăbuci și spumă, și cădea ca un dop într'un hârdău cu apă. Da să viu acum la treaba de pe uscat. Măre, cum mi-l mai înșfăcă ursu! De ici de umăr. Și cum țipa săracu de el: Ajutor, ajutooor! Da n'a mai apucat să spuie decât că Antigonus îl cheamă și că-i dela Curte. Da să mântui întâi cu corabia. Măre, cum mi-o mai înhăța marea. Și cum mugeau nenorociții. Și marea parcă se juca cu ei. Și cum țipa domnu săracu. Da ursu parcă se juca cu el. Și urlau amândoi mai dihai decât marea și furtuna!

PĂSTOR

Măi să fie — scui pă 'n sân. Da când fu asta?

CLGWN

Acușica, n'auzi? Acușica. A fost cât ai bate din palme. Oamenii or fi calzi încă sub apă; iar ursu să tot fi prânzit din musafir pe jumătate. Și-acum s'o mai fi căznind cu v'o halcă.

PĂSTOR

De ce n'am fost eu de față, să fi dat bătrânului o mână de ajutor...

CLOWN

De ce n'ai fost lângă corabie, să-i fi dat o mână de ajutor! Hă-hă, pân' acu îți mâncam călăvia...

PĂSTOR

Mari nenorociri, când te gândești, mai sunt pe lume. Da acu, ia'n te uită colea, băiatule. Să te minunățești, nu altceva. Tu ai dat de lucruri care răposau, eu de lucruri care nășteau. Scarpină-te 'n cap, că face! Ia'n te uită ce mai scuteț de botez pe el! Copil de viță, ce mai calea-valea. Ia-l în brațe, băiatule, ia-l în brațe și-l desfă. Așa... Să videm. Mi-a spus cineva mie, c'o să mă pricopsesc de pe urma zânelor! Și ăsta-i copil din Iele, nu vezi? (arată lădița)... Desfă, și vezi, băiatule, ce-i înăuntru.

CLOWN (deschide lădița)

Aoleo! Ți-a pus norocu mâna 'n cap. Dacă păcatele tinerețelor ți le-ai ispășit, apoi zău că face să trăiești de-acu încolo. — Aor, numa aor!

PĂSTOR

Aor dela zâne, fiule. Să știi c'așa. Ține-l ascuns și hai acas' numaidecât. A dat norocu peste noi. Da ca să nu fugă, cată numa să-l păstrăm în taină. Oile, ducă-se pe pustii. Hai, fiule, hai de sârg acasă.

CLOWN

Ia-o matale cum poți mai rapide cu scumpeturile. Io mă duc să văd dacă ursu l-a slăbit pe ăla, și cam cât adică-te a fi mâncat din el. Urșii se dau la oameni numa cân li-i foame. Dac'a mai lăsat o ciosvârtă, o 'ngrop eu, săraca.

PĂSTOR

Că bine spui, fiule. Dacă poți desluși, din ce-o mai fi rămas din el, cam cine-a fost, cheamă-mă, fiule, și pe mine, ca să-i fac cunoștință...

CLOWN

De asta-i arde lui... Da zău că te chem... Să-mi ajuți să-l bag în pământ.

PĂSTOR

Asta-i zi mare, fiule. Să știi. De-acu 'nainte, cată și noi să facem pe lume numa binele. (pleacă)

POVESTE DE IARNĂ

ACTUL IV

ACTUL IV

SCENA I

Intră Timpul, ca Chorus

TIMPUL

Ca unul care Timpul mă numesc,
Și sunt sau nu pe placul omenirii,
Căci Timpul face tot, dar și desface,
Imi iau de data asta libertatea,
Cu — o singură bătaie din aripă
Să șterg ca la vreo șaisprezece ani,
Lăsând un mare gol căscat la mijloc.
Căci nu e în puterea mea deapururi
Să fac ce vreau cu datinele firii,
Și-o lege să răstorn în clipa 'n care
Abia am pus-o poate pe picioare?
Pe lume toate trec și noi sunt toate:
Doar Timpul mai rămâne mărturie
La tot ce-a fost și are să mai fie,
Punând pe lucruri noi vechime nouă,
Cum fac de data asta bunăoară,
Când iată că ușor răstorn clepsidra,

Fac anii să se năruie ca 'n vis,
 Și veche fac o tânără 'ntâmplare.
 Lăsați — de supărare și necaz —
 Acasă singur cuc pe Polixene,
 Și iată-ne 'n Boemia... — Trăiește,
 Acolo, v'amintiți, un fiu de rege.
 Vi-l spun acum pe nume: Florizel,
 Și trec la minunata noastră Pêrdita,
 Ajunsă — ce să spun? — boboc de fată!
 Cu timpul, Timpul sigur vă va spune,
 Mai multe, dar răbdare deocamdată...
 — De pildă, că e fată de păstor...
 Dar cum și ce fel, asta-i treaba Timpului!
 Voi tot pierdurăți timpul pân' acuma,
 Mai dați-mi mie timp, și n'o să spuneți,
 Că timpul vi-l pierdurăți în zadar... (iese)

SCENA II

Boemia. Odaie în palatul lui Polixene. Polixene și Camillo.

POLIXENE

Dragă Camillo, nu mă mai necăji și tu... Mă doare
 să nu-ți pot face pofta, dar m'ar omorî să ți-o fac...

CAMILLO

Sunt șaisprezece ani de când nu mi-am văzut țara;
 și cu toate că mare parte din viață mi-am vânturat-o
 prin țări streine, dorința mea e să-mi rămână oasele
 acolo. Pe lângă aceasta, regele pocăit, stăpânul meu,

a trimes după mine: numai eu i-aș mai potoli aleanul, — afară numai dacă nu-mi fac eu închipuire... și asta nu e mai puțin un îndemn de plecare.

POLIXENE

Dacă ții la mine, Camillo, nu trage cu buretele peste tot ce-ai făcut. Nevoia pe care o am de tine purcede din tot ce ai făcut tu pentru mine. Decât să te pierd, mai bine nu te mai aveam! Punându-mi la cale treburi pe care numai tu le poți ocârmui, urmează ori să rămâi să le duci până la capăt, ori, dacă pleci, să le iei și pe ele cu tine. Nu te-oi fi răsplătit eu de ajuns — căci e și greu — dar m'oi strădui să mă plătesc cât mai mult — pentru mine nefiind agonisită mai mare ca prietenia tot mai strânsă dintre noi. De țara aceea blestemată, Sicilia, fii bun și nu-mi mai pomeni. Numai când mă gândesc la ea mă doare — la nenorocitul acela de rege pocăit, cum spui tu, și împăcat — frațele meu Leonte, de ai cărui copii și soție scumpă nu poți pomeni fără să-i plângi cu lacrimi noi... — Dar ja spune, de când n'ai mai văzut pe fiu-meu, prințul Florizel? Regii, când progenitura lor e rea, nu sunt mai puțin nefericiți ca atunci când, fiindu-le bună, se tem și mai mult să nu o piardă...

CAMILLO

Sire, nu l-am văzut pe prinț de trei zile.. Cu ce și-o fi petrecând vremea, nu știu. Dar l-am văzut dela un timp — nu fără părere de rău — tot mai depărtat de Curte, tot mai străin de îndeletnicirile lui de prinț...

POLIXENE

E ceea ce-am băgat și eu de seamă, Camillo. Și-am mers până 'ntr'acolo cu îngrijorarea că am pus în slujba mea ochi care să-i urmărească mișcările; dela care am și primit știrea că el nu se mai urnește din casa unui cioban, un bătăran și jumătate, dar care — se zice — din nimic și peste orice închipuire s'a ridicat la o stare nemaipomenită.

CAMILLO

Am auzit, Sire, și eu de un așa om, cu o fată, o minune. O fată de care s'a dus pomina, și care numai din coliba lui nu pare ieșită.

POLIXENE

Asta mi s'a spus și mie. Și tare mi-e teamă că asta-i momeala! Ai să mergi cu mine acolo; fără să ne dăm drept ceea ce suntem, vom intra în vorbă cu ciobanul; din a căru simplitate cred că lesne om putea afla ce caută prințul la el. Fii, te rog, tovarășul meu și de data asta, și dă încolo gândul la Sicilia.

CAMILLO

De bună voie mă supun poruncii Tale.

POLIXENE

Bunul meu Camillo! — Să ne schimbăm atunci la față... (pleacă)

Boemia. Cărare de câmp ducând la o barieră aproape de coliba ciobanului. Autolycus, îmbrăcat într'o tunică scurtă, zdrențuită și boțită, vine de peste câmp, cântând voios; apoi se oprește la barieră, sprijinindu-se în băț.

AUTOLYCUS

Cu flori când primăvara vine

— *Ehei, m'așteaptă mândra 'n vale —*

Iți fuge sângele prin vine,

Și cântec ești, și tralalale...

Pe garduri rușe se usucă,

— *Ehei, și-i cântec prin unghere —*

Ah și m'apucă dor de ducă

Dau un regat pentru o bere!

Zi-i ciocârlie, tir-li-lee, din gușe

— *Ehei, un sturz și-o găinușe —*

Sunt eu pe lume cu-o fetiță,

Când stăm vâriți într'o căpiță.

Am fost pe vremi în slujba prințului Florizel, de purtam numa fir și catifea pe mine. Dar acum îs liber și idipendent...

Dar numai să mă plâng n'am dreptul,

— *Pe toate luna le ascunde:*

Când eu la stânga trag, de unde

Știi tu că n'am pornit cu dreptul?

*Să umble azi din loc în loc,
 Au pân' și căldărarii voie,
 Și eu să nu ciordesc de loc,
 — Stând la răcoare la nevoie?*

Ocupația mea-i negoțul cu albituri... (trage la stânga) Când e ca uliul să-și clădească cuibușorul, dau iama 'n albitura mai ușoară. Tata m'a botezat Autolycus, că Autolicus fiind ca și mine lepădat în zodia lui Mercur, îi plăcea ca și mie să tragă la stânga, — da știi numai lucruri de nimic!... (arată zdrențele de pe el) Zarurile și muierile m'au adus în halul ăsta... țoalele-astea e tot ce am pe mine, iar venitul meu este ciupeala. Ștreangul și ciomagul îs primedie la drumul mare; de păruiei și atârnări pe sus, am groază; cât despre judecata de apoi, mă culc pe urechea aia! — Na, că pică ceva... (se ascunde după un tufiș)

Clown apare din partea cealaltă a barierei.

CLOWN (se urcă și așează pe ea)

Care va să zică: unșpe berbeci bătuți dau la un loc un sac de lână: fieștecare sac dă un fund și-un șiling; da cinșpe sute de oi tunse câtă lână or da?...

AUTOLYCUS

Dacă lațul meu e bun, gata guguștiucul!

CLOWN

Asta-i, că nu pot să număr fără pietricele... Stai să văd: ce am eu de cumpărat, de tunsul ăsta al oilor? Trei funzi de zacăr, cinci de stafide, orez, — da ce-o fi vrând sora asta a mea să facă cu orez? Da tata a lăsat-o pe ea de gazdă la ospăț, și ea-i în dîrdoră mare. Ce mai buchete de flori a făcut ea pentru tunzători — toți cântăreți pe trei voci, și ce mai voci? Da mai mult tenori și bași: unu dintre ei e mai bisericos, de cântă psalmi după cimpoi... Mai trebuie șofran de boit plăcintele cu pere... frunzișoară, curmale, nu-i în țidulă... nucșoare, șapte; o rădăcină, două, de inibahar, da asta-mi dă și pe de geaba; patru funzi de prune și tot atâtea, de struguri uscați...

AUTOLYCUS (se clatină și cade la pământ)

Of, of, of, de ce m'ai mai făcut mamă!

CLOWN

Maică măiculița mea!

AUTOLYCUS

Ajutor, ajutor! Smulgeți zdrențele-astea de pe mine, că mor!

CLOWN

Sărăcan de tine, ce să ți le smulgă, că mai bine ar mai pune ceva pe tine...

AUTOLYCUS

Ah, dragă domnule, halul în care m'au adus mă doare mai mult decât ciomegile lor, și ce mai ciomege, ploaie de ciomege!

CLOWN

Ploaie de ciomege? Păi asta nu-i glumă, dom'le.

AUTOLYCUS

Ce glumă? Auzi d-ta, și bătut și jefuit! Banii și tot echipamentu de pe mine, șterpelit; iar în schimb, puse pe mine boarfele-astea...

CLOWN

Da cin' te-a jefuit era călare ori pe jos?

AUTOLYCUS

Pe jos, scumpe domn, un om pe jos...

CLOWN

Se vede că nu era călăreț, după țealele lăsate pe tine! Dacă și asta mai e tunică de călăreț, apoi să știi c'a trecut săraca prin foc și sabie. Ia dă mâna să te-ajut, hai dă mâna. (îl ridică)

AUTOLYCUS (geme)

Ah, scumpe domn, binișor, binișor... — Au!

CLOWN

Vai de sufletelu lui săracu!

AUTOLYCUS

Uşurel, scumpe domn, uşurel,.. Auuu.. Imi scoţi umărul.. auuu!

CLOWN

Ia să vedem, te poţi ţine pe picioare?

AUTOLYCUS

Auuu! (fi ciupeşte punga) scumpe domn, mare pomană ți-ai făcut cu mine... (se dă într'o parte)

CLOWN

Ai ceva nevoie de bani? Câţiva gologani zău că ți-aş putea da...

AUTOLYCUS

Nu, scumpe domn, numai asta nu... Se poate? Am o rubedenie, ca la vreo trei sferturi de milă de acilea, la care tocma mă duceam. Găsesc acolo bani berechet... Nu, nu te rog... numai bani nu — nu, că mă jigneşti!

CLOWN

Çe fel de om era ăl de te-a prădat?

AUTOLYCUS

Un ăla, scumpe domn, de umblă cu un joc cu bile; îl știam odată servitorul prințului, și nu știu pentru care anume din virtuțile lui a fost dat afar în palme dela Curte.

CLOWN

Pentru care din metehne, vrei să spui. Că virtuțile nu se dau afară dela Curte; ci-s luate în brațe, ca să rămână; și chiar așa rămân cu greu.

AUTOLYCUS

Metehne vroiam să spun, scumpe domn, metehne... După aia, a ajuns unu din ăia de umblă cu maimuțele; apoi aprod, ușier, apoi a umblat cu un joc de păpuși, de juca Fiul Risipitor; apoi a luat de soție o nevestă de spoitor, la mai puțin de o milă depărtare de pământu și acareturile mele. Și așa, dând iama prin tot felul de meșteșuguri, care mai de care mai urîte, s'a oprit la meseria de vagabont: unii îi zic Autolycus.

CLOWN

Aoleo ăla? Derbedeul ăla? Păi ăla, dom'le, i-o lichea și jumătate! Un pungaș care dă târcoale pe la hramuri și pănărămile cu urși.

AUTOLYCUS

Ăla, haimanaua aia. El m'a 'mpopoțonat cum vezi.

CLOWN

Păi nu-i în toată Boemia, dom'le, o pușlama mai fricoasă ca el! Numa să te fi holbat și scuiat puțin la el, c'o ștergea mâncând pământul!

AUTOLYCUS

Numai că vezi, scumpe domn, dacă nu admit pe lume ceva, e bătaia! Sunt în privința asta — vezi 'mneata — slab de înger... Și capu mi-l pun că măgaru o știa!

CLOWN

Cum te mai simți acușica?

AUTOLYCUS

Ah, scumpe domn, mult mai bine ca adineaurea... Pot măcar să mă țin pe picioare, să umblu... chiar am să-mi iau ziua bună dela d-ta, s'o iau târiș-grăpiș spre locuința rubedeniei...

CLOWN

Să te duc eu o țără?...

AUTOLYCUS

Nu, drăguțule, nu.

CLOWN

Atunci mergi cu bine: eu mă duc să cumpăr mirodenii pentru petrecerea noastră de tunsu oilor.

AUTOLYCUS

Mergi sănătos, drăguțule... (clown pleacă) Punga ta numai a mirodenii nu miroase... Am să viu și eu la tunsu oilor: și dacă pungășia mea de azi n'o face pui, și n'oi face din tunzătorii de oi, oi sadea, să mă scoateți din rândul vagabonților, și să mă puneți în cartea sfinților! (cântă)

Incet, încet, o ia la sănătoasă,

Sai garduri — când ai inima voioasă,

Intins poți merge zile după zile:

Când nu, ești gata după două mile...

(sare bariera și o ia 'nainte)

SCENA IV

Odaie în coliba păstorului; în fund, o gură mare de cuptor. Florizel și Perdita, îmbrăcați pentru serbarea de tunsul oilor; ea, ca Flora, într'un costum înflorit și cu o ghirlandă pe cap; el ca păstor în suita ei.

FLORIZEL

Vesmântu-acesta neobișnuit

Dă viață frumuseților din tine,

Ești Flora, nu o simplă păstoriță,

Urmată cu sfială de Aprilie,

Iar tunsu-acesta-al oilor e parcă,

Sobor de zei mai mici condus de-o fată...

PERDITA

Alteță, n'am să-ți fac nicio dojană...
 Dar spune cum de-ți vine să întuneci
 Intreagă strălucirea ta de prinț
 În straie de păstor și dela țară,
 Și 'n schimb pe mine, fată de păstor,
 Să pui zorzoane scumpe de zeiță?...
 De n'ar fi vorba-aci de o petrecere,
 La care 'n orice blid se-ascunde-o glumă,
 Pe care să o dumici ca pe-o datină,
 Aș râde să Te văd înhăimurat
 Așa de caraghios, și-aș leșina
 Uitându-mă, sărmana, în oglindă...

FLORIZEL

Ah, zi de fericire negrăită,
 Când șoimul meu ți-a săgetat ogorul...

PERDITA

Dar marea dintre noi nepotrivre
 Mă chinuie, îți spun, și mă 'nspăimântă.
 Tu nu știi ce e frica, dar pe mine,
 La gândul c'ar putea să-i calce Regelui
 Piciorul pe aicea din senin,
 Așa cum s'a 'ntâmplat să-Ți calce Ție,
 Îți spun, mă trec fiorii... — Ar sări
 În sus, să-și vadă-ajuns păstor odorul
 Și ce m'aș face eu în fața lui,
 Trezindu-mă deodată ca zeiță?

FLORIZEL

N'ai nicio grije, fii pe pace Perdita.
 Chiar zeii, de iubire 'ngenunchiați,
 Și-au pus pe ei făpturi de animale,
 — Ajunse taur Joe, și mugii!
 Berbec a fost Neptun, și-a behăit!
 Apollo 'nvesmântat în foc de aur,
 Fu biet umil păstor, așa ca mine...
 Dar nimeni n'a făcut-o pentru 'n lucru
 Mai scump și sfânt pe lume, și 'ntr'un cuget
 Vreodată mai curat — iubirea mea
 Fiind tot atâta de înflăcărată,
 Pe cât îmi este de nevinovată...

PERDITA

Dar parcă visul nostru e în stare
 Să 'nfrunte o urgie de monarh?
 Tu trebuie s'alegi din două una:
 Coroana sau iubirea, și aceasta
 Inseamnă poate moarte pentru mine...

FLORIZEL

De ce să ne lăsăm bătuți de gânduri?
 Eu ori te am pe tine, ori nimica,
 Și-al tău sunt, ori de nu, al nimănuia.
 De tine nu mă las în ruptul capului:
 Alungă-ți dară gândurile rele,
 Sus inima!... — Vin, uite, mosafirii,
 Fii veselă de ziua asta mare
 Pe care ne-am jurat-o amândorura.

PERDITA

Zeiță a norocului, ajută-ne.

FLORIZEL

Vin oaspeții! Primește-i cum se cade,
Iar noi să ne 'mbătăm de bucurie...

PĂSTOR

Ptiu, fată, răposata când trăia,
De ziua asta mare bucătar,
Pitar, chelar, și tot ce vrei era...
Pe gazda și pe sluga o făcea,
Vedea de toți, pe toți i'ntâmpina,
Avea bătuta ei și cânticelul,
Și ba în capul, ba în coada mesei,
Cu unul chihăia, râdea cu altul,
Cu fața-aprinsă foc, de veselie,
Și inima într'una răcorită,
Cu-o dușcă trasă 'n cinstea fiecăruia...
Tu stai de par'c'ai fi hiritisita,
Și nu jupâna casei... Spune-odată
Fârtaților străini o vorbă bună,
Să-i știm pe nume, hai, să ne cunoaștem,
Doar nu te-i fâstâci că ești de gazdă...
Ia-ți inima și tu în dinți, și spune-le
Că bine au venit de tunsul oilor,
Și dar'ar ca tunsoarea să priască!...

PERDITA (lui Polixene)

Să fac pe voia tatei prin urmare,
 Și bine ai venit să-ți spui din inimă...
 (lui Camillo) — Un « bine ai venit », și dumitale...
 — Imi adă, Dorcas, florile de colo...
 Vă dau nu-mă-uita și rosmarin,
 Flori bune, care-aproape toată iarna
 Mirosul și făptura își păstrează...
 Prin ele să aveți în viață parte
 Și voi, de amintire și 'ndurare,
 — Și bine ați venit de tunsul oilor...

POLIXENE

Ce bine, fată dragă-ai potrivit
 Cu vârsta noastră florile iernatice...

PERDITA

Fiind anul cam bătrân, și fiind a toamnă,
 Ba chiar, de nu mă 'nșel, în pragul iernei,
 Ar fi ca flori ceva mai potrivite:
 Garoafele, mixandrele tărcate,
 Copilele din flori ale naturei...
 Dar n'avem flori de-acestea în grădină
 Și nici nu mă gândesc să am vreodată..

POLIXENE

Dar ce-ai cu ele, ce ți-a cășunat?...

PERDITA

E fiindcă în natura lor pestriță
Eu văd un lucru prea meșteșugit...

POLIXENE

Dar dacă-i meșteșug dela natură?
Ce face chiar natura mai frumoasă?...
O artă care-ajunge să preschimbe
Natura, e o artă a naturii...
E aceeași artă care 'mperechează
C'un trunchi sălbatec nobilul lăstar,
Sau face ca un mugur mai de viță
Pe-o coaje bătărană să rodească,
— Și care, fiindcă schimbă rostul Firei
E-o taină a Creației...

PERDITA (cu un ochi la Florizel)

— Așa e...

POLIXENE

Deci umple-ți grădinița cu mixandre
Și nu mai spune, vai, că sunt bastarde...

PERDITA

Ba nici nu vreau s'aud... — Dacă mi-ai pune
Boia pe față, n'ar vedea iubitul
In mine o femeie prefăcută? (arată pe Florizel)
Dar uite, pentru vârsta dumneavoastră,

Aprinsa levănțică, tămâiță,
 Și cimbru, busuioc și măghiran,
 Micuța gălbenea care se duce
 Cu soarele odată la culcare,
 Și tot în lacrimi soarele-o găsește...
 Sunt flori care miros a toi de vară,
 Făcute pentru oameni mai tomnateci...

CAMILLO

De-aș fi cu turma ta amestecat,
 Cu ochii mi te-aș paște doar pe tine...

PERDITA

Ai paște-așa de bine c'ai ajunge
 Mai slab decât un pai... (lui Florizel) — Iubitul meu;
 De ce n'am însă flori de primăvară,
 Cu ele să-ți întâmpin tinerețea?

(Mopsei și celorlalte fete)

Și vouă deopotrivă să vă dau,
 Fecioare ca și mugurul de fragede,
 — De ce n'am eu, zeiță Prosperpină,
 Din florile pe care le-ai scăpat
 Din caru 'n care Pluto te furase,
 — Brândușele ce ies mai înainte
 Ca 'n aer să cuteze rândunica,
 Și țin de-atâtea farmece răpite
 Sub vraje adierile lui Mart;
 Așa de 'ntunecate, viorelele,
 Mai dulci decât sunt ploapele Junonei,

Plăpânde ca surâsul Cythereei;
 Oglicele ce mor mai înainte
 Să vadă pe Apollo 'n plină floare,
 Și mor de dor ca niște fete mari;
 Lalele, timpuria ciuboțică,
 Și crini regești și crini de toate neamurile
 — De ce n'am flori din florile acestea,
 Ghirlande, dragul meu, să-ți pun pe frunte,
 Sau numai la picioare să-ți aștern?...

FLORIZEL

Ei cum, ca la un mort?

PERDITA

— Ba ca în dragoste!

In ele să te culci și să te joci,
 Și chiar să te îngropi, ca să re'nvii,
 In brațele iubitei... (dă florile) — Haide, luați-le,
 — Mă joc și eu cu flori ca de Rusalii,
 E rochia, pe semne, care-mi dă
 Atâta ghes...

FLORIZEL

— Tu tot ce faci, iubită,
 E numai ca să fie mai frumos...
 Vorbești, și vorba ta e numai cântec,
 Ești cântec când îți vezi de ale casei,
 Când cumperi, dai un ban sau faci o rugă;
 Dansezi, și parcă nu mai ești femeie,

Ci undă care tremură pe mare;
 — Tu pui atâta rară noutate
 In tot ce faci, că tot ce faci, iubito,
 E parcă un triumf care 'nsoțește
 Deapurarea prin lume o regină!

PERDITA

Dar prea mă copleșești și tu cu lauda!
 De n'ai fi un păstor nevinovat,
 — Și sângele din față te trădează —
 Aș zice că vrei numai să mă 'ncânți...

FLORIZEL

Atâta grije tu să ai în viață,
 Cât eu, iubito, gânduri necurate!
 Dă-mi mâna să dansăm acum, iubito,
 Ca două turturele pe o cracă...

PERDITA

Ca două turturele-adevărat... (o ia la dans)

POLIXENE

E cea mai drăgăstoasă fetișcană
 Din câte ai văzut sburdând pe-o pajiște...
 In tot ce face ea, în tot ce spune,
 I-un lucru parcă dincolo de dansa,
 Mai sus în orice caz ca obârșia-i...

CAMILLO

I-a spus ceva, și uite că roșește...
Da, da, e o princesă a naturei...

CLOWN (muzicanților)

Ci ziceți, mări!

DORCAS

— De-o iei la joc pe Mopsa,
Mănâncă usturoi, să-i tai suflarea
Băiete, când a fi să te sărute...

MOPSA

De cap să-ți fie!...

CLOWN

— Taci acum chitic,
Te poartă cum ți-e portu... (muzicei) — Zi-i măi, frate!
Urmează dans de păstori și păstorite.

POLIXENE

Dar, bade, cine-i mândrul ciobănel
De-ți joacă fata?

PĂSTOR

— Dòricles îi zice,
Și ci-că-ar fi — știu eu? — ficior cu stare...
Și-o fi, că pare tare cum se cade...

Ii pică mucu, uite, după fiică-mea...
 Păi zău așa... Că n'ai văzut nici luna,
 V'odată, în v'un puț să se zgâiască,
 Cum cată el de țintă 'n ochii fetei...
 Da ea încalte-i moartă după el!

POLIXENE

Și joacă de minune...

PĂSTOR

— De minune...,

Le face ea pe toate!... Nu mi-o laud,
 Dar dacă pune mâna el pe ea,
 Păi ce-are fata nici pin gând nu-ți trece!...

Intră un servitor.

SERVITOR

Jupâne, s'auzi numa pe vânzătoru de mărunțișuri, că nu-ți mai vine să joci nici după flaut, nici după nimică... Nici cimpoiul nu mai face doi bani! — Iți înșiră la cântice, unu după altu, cum ai număra golo-gani. Și le zice așa de frumos, parcă-a mâncat numa cântice. Toți ciulesc urechile și-ascultă.

CLOWN

Cade la țanc! Să vie 'năuntru. Că tare-mi plac cânticele astea — ori de sună a jale (și atunci cată să le spui mai cu chef), ori că-s vesele, și atuncea cată de le spune mai cu foc!

SERVITOR

Are cântice de bărbat și cântice de fimee, — cântice de toate neamurile. Și ți le potrivește ca pe deget. Da ale mai frumoase-s cânticele de dragoste, pentru fete. Da știi, fără vorbe de măscară cum au altele. Cu fel de fel de 'ntorsături, cu câte-un « zi-i măi » și « aoleo și tralala ». Iar când un derbedeu mai zdrențaros la gură cum am zice, prea o face de oaie, și-i trânteste fetii una lată, numa ce pune el pe fată să-i trântescă un « ia mai slăbește-mă bădiță » că mi l-a și dat gata, și pus cu botu pe labe!

POLIXENE

Așa meșter mai rar!

CLOWN

Dacă-i așa, zău că mare meșter! Are și ceva marfă mai pe sprinceană?

SERVITOR

Are panglici de toate colorile curcubeului; horbote mai întortochiate ca ăi mai chițibușari judecători din Boemia, numa că el le vinde cu toptanu! Ceaprazuri, chenare, chembrici, pânzeturi, -ptii! și așa ți le înșiră el în cântic, de parc'ar fi zei și zeițe! Juri că o cămășuță e un înger — așa de bine ți-o cântă el, dela mâneci și până la floricelele dela gât...

CLOWN

Rogu-te, adu-l aci; da să vie cântând.

PERDITA

Numai să ia seama, să nu puie 'n cântec cuvinte fără obraz...

CLOWN

Ehei, marchitanii ăștia, surioară, îs mai cu cap de cum crezi tu.

PERDITA

Nu mai spune, frățioare...

Intră Autolycus cântând, travestit sub o barbă falsă, cu o boccea deschisă și atârnată în față.

*Chembrici albe ca de nea,
Pânze negre cum îs ciorile,
Și mănuși mai dulci ca florile,
Și brățări numai mărgea,
Salbele de chilimbar,
Și parfumul cel mai rar,
Pentru fete mai cu nas,
Măști frumoase mi-au rămas,
Stomăcari, scuții cu fir,
Pentru fete — chilipir! —
Ace, fieruri de călcat,
Tot ce fetele-au visat,
Tot ce fetii îi năzare,
Am aicea de vânzare,
Hai de cumpără, de vrei
Dela ea și tu să iei...*

CLOWN

De n'aș fi mort după Mopsa, de un ban nu ți-aș cumpăra; da cum îmi pică mucu după ea, cată să-i pice și ei ceva panglici și mănuși în poală...

MOPSA

Mi le-ai făgăduit încă 'nainte de serbare, da și acu nu-i prea târziu.

DORCAS

Cu făgăduieli și mai mari te-a dus el pân'acu...
Ori îs numa zvonuri...

MOPSA

Da ție parcă nu ți-a dat tot ce ți-a făgăduit — ba încă cu vârf și 'ndesat — că te-ai face de rușine să-i dai acum înapoi...

CLOWN

Măi, fetele astea nu mai se 'nvață-odată minte! Iar vă dați, fa, poalele peste cap? N'aveți timp să vă dați de gol la muls, când vă duceți la culcare, ori la gura focului? Trebuie să vă dați arama pe față aci, între oaspeți? Bine că lumea stă la taifas! Ci tacă-vă odată fleoanca!

MOPSA

Ei, iaca-am mântuit. Haidem, mi-ai făgăduit un guleraș, și-o pereche de mănuși împarfumate...

CLOWN

Nu ți-am spus c'am fost pungășit pe drum de toți banii?

AUTOLYCUS

Nu mai spune, scumpe domn! Măi să fie, unde cauți, numai borfași; cată să fim cu ochii'n patru ...

CLOWN

Aici, nici pomeneală... N'ai grije, omule...

AUTOLYCUS

Să nădăjduim, scumpe domn... Că ce scumpeturi am cu mine...

CLOWN

Ce-i acolo? Cântice?

MOPSA

Ia-mi, te rog, câteva... Tare-mi plac cânticele — da întipărite, că atunci îs adivărate...

AUTOLYCUS

Uite unul de jale: cum a lepădat o nevestă de cămătar douăzeci de saci de aur la o singură sarcină; și cum îi venise poftă să mănânce capete de năpârcă și broaște râioase la frigare...

MOPSA

Nu mai spune!

AUTOLYCUS

Parol, na! — Un cântic ieșit numa d'o lună.

DORCAS

Numa nevastă de cămătar să n'ajung...

AUTOLYCUS

Iți dau și numele moașei: Madam Tranca Fleoanca. Iți dau și numele la încă cinci-șase cumetre care erau de față. Crezi că umblu cu gogoși?

MOPSA

Ia-mi-l te rog...

CLOWN

Bun, pune-l deoparte; și mai arată, mai arată; că lucruri cumpăr după aia!

AUTOLYCUS

Uite alt cântec, despre un pește care s'a ivit la țärm într'o Miercure, la 24 April, la patruzeci de stâneni deasupra apei, d'a cântat cânticu ăsta împotriva fetelor cu inimă de piatră. Se crede că era o femeie, și-a fost prefăcută în pește rece fiindcă n'a vrut să-și schimbe carnea cu unu care-o iubea. Un cântec foarte mișcător și tot așa de adevărat.

DORCAS

Oare?!

AUTOLYCUS

Ți-l dau sub iscălitura a cinci judicători, și și mai mulți martori decât pot încăpea în bocceaua asta...

CLOWN

Pune-o și p'asta d'oparte.

AUTOLYCUS

Asta-i un cântec vesel, da tare caraghios...

CLOWN

Să vedem și niscaiva vesele...

AUTOLYCUS

Da cum nu? Uite, ăsta-i unu cum nu se poate mai vesel: merge pe aria « Două fete și-un bărbat »... Nu-i fată în partea locului, să nu-l cânte; se vinde ca pânea caldă...

MOPSA (cătref Dorcas)

Putem să-l cântăm amândouă... (cătref Clown) Vrei să-l auzi?— Atunci ții tu partea ta? că-i pe trei părți...

DORCAS

L-am învățat mai acu o lună.

AUTOLYCUS

Eu pot ține partea mea. Doar sunt de meserie. Hai, gata?

CÂNTEC

AUTOLYCUS

*Haide, lasă-mă, dă-mi pace,
Plec acolo unde-mi place.*

DORCAS

Încotro?

MOPSA

Ah, încotro?

DORCAS

Încotro?

MOPSA

*Nu uita că mi-ai jurat,
Tot să-mi spui cu-adevărat.*

DORCAS

*Da, și mie! Merg și eu,
Mergi la șură ori la moară?*

DORCAS

Ori și cum, ne tragi pe sfoară...

AUTOLYCUS

Nici acolo, nici acolo...

DORCAS

Nici acolo, nici acolo...

AUTOLYCUS

Nici acolo, nici acolo.

DORCAS

Singur mie te-ai jurat...

MOPSA

*Mie câte mi-ai turnat!**Un'te duci, ah un'te duci?*

CLOWN

Il dăm noi gata numaidecât...; dar tată-meu și domnii ăia tăinuiesc, — să nu-i turburăm. Hai vino, vin cu bocceaua după mine. Fetelor, o să vă iau ceva la amândouă... Să-mi dai ce ai mai prima, negustorule, auzi? Haideți, fetelor, după noi... (pleacă)

AUTOLYCUS (aparte)

Ai să plătești tu, din gros... ai să vezi! (pleacă după ei, cântând)

*Hai la panglici și șireturi
Și tot felul de scumpeturi,
Să-ți gătești frumos puicuța;
Și mătăsuri noi și ață
Și găteli de pus pe față,
Cum n'a mai purtat mândruța,
— Toate până 'n vârful acului,
Tu le cumperi cu băncuța,
Banu-i ochiul dracului...*

Intră iar servitorul.

SERVITOR

Jupâne, sunt afară trei căruțași, trei ciobani, trei vâcari și trei porcari, care s'au prefăcut în oameni cu păr pe ei, de le zice Saltiri, și au un joc al lor de spun fetele că-i un talmeș-balmeș de țopăieli, fiindcă nu-i și pentru ele, da ele singure spun că oricât de svăpăiat, tare o să vă placă.

PĂSTOR

Dă-i încolo, nu ne trebuie, am avut destulă scălămbăială... (lui Polixene) Tare v'om fi supărat...

POLIXENE

Supărat, de ce? Fiindcă ați vrut să ne veseliți? Lasă să vedem, te rog, și pe cei doisprezece paznici de vite...

SERVITOR

Trei din ei ci-că au jucat și 'n fața Regelui; iar ăl mai prost din ei tot sare douăpe picioare și jumate — pe măsurate!

PĂSTOR

Tacă-ți fleoanca, da fiindcă vor dumnealor, adu-i încoa; da rapide.

SERVITOR

Păi sunt la ușe jupâne. (lasă pe văcari înăuntru)

Urmează un dans cu doisprezece satiri.

POLIXENE (lui Camillo)

Vei ști mai multe, bade, mai târziu.
 E timpul cred, să-i despărțim... S'a mers
 Cam prea departe... (lui Florizel) — Dragă ciobănele,
 Tu ai ceva pe inimă... Cam nu ești,
 Precum se spune, chiar în toate apele...
 La naiba, când eram ca tine tânăr,
 Și stam așa cu draga mea de mână,
 Mă dam în vânt și praf făceam boccelele
 De câte fleacuri i-aruncam în poală.
 Tu însă l-ai lăsat pe negustor
 Să plece ca și cum puțin îți pasă...
 Să fiu în locul ei m'aș face foc!...
 — Și încă te mai lauzi c'ai s'o ții,
 Mă rog, numai în puf și în mătăsurii!

FLORIZEL

Uncheaşule, tu nu ştii ce puţin
 Îi pasă fetei mele de zorzoane...
 Ea ştie câte daruri o aşteaptă,
 Dar daruri ferecate — aci în inimă,
 Şi 'n inimă păstrate cu sfinţenie...
 — Ascultă-mi-o, iubita mea, cum bate
 În faţa-acestui domn care a fost
 Şi el la vremea lui îndrăgostit,
 Dă-mi mâna ta ca puful porumbiţei
 De fragedă şi tot aşa de albă,
 — Ca fildeşul, ca neaua aşternută
 De viscol în troiene călătore...

POLIXENE (lui Camillo)

— Cu asta crede el acuma s'o încânte! —
 (lui Florizel) — Ei cum, atâta tot?

FLORIZEL

— Atunci fiţi martori...

POLIXENE (arătând pe Camillo)

Dar suntem amândoi...

FLORIZEL

— Şi toţi de faţă

Şi toată lumea martoră să fie,
 Şi cerul şi pământul, că pe frunte

Coroană de 'mpărat de mi s'ar pune,
 Frumos, picat din soare dac'aș fi,
 Puternic cum pe lume nu e altul,
 Și mare și voinic și iscusit,
 Nimica fără Perdita aș fi
 Și toate i le-aș pune la picioare,
 Să fie ale ei ori nimănuia!

POLIXENE

Frumoasă declarație!

CAMILLO

— Arată

Că-i dragoste la mijloc...

PĂSTOR

— Tu, măi fată,

Tu taci din gură?

PERDITA

— Ce-aș putea eu spune

Mai bine, mai frumos? — Eu știu că inima
 Imi bate numai una cu a lui...

PĂSTOR

Atuncea gata, s'a făcut. Dați mâna,
 Iar voi, fârtați necunoscuți, fiți martori,
 Că-i dau o zestre cât a lui de mare...

FLORIZEL

— De mare poate numai în virtuți...
Căci mie, doar să-mi moară cineva,
Și cât îmi lasă nici prin gând nu-ți trece!
— Unește-ne, iar ei să fie martori.

PĂSTOR (lui Florizel)

Dă-i mâna... — Tu pe-a ta... așa, fetiço.

POLIXENE

Copile-aș vrea să-ți pun o întrebare:
Au n'ai și tu un tată?

FLORIZEL

— Am, și dacă?

POLIXENE

El știe?

FLORIZEL

— Ba deloc. Și ce-are-aface?

POLIXENE

Ei cum? La orice nuntă un părinte,
Eu știu că-i oaspe mare, socru mare...
Ori n'o fi poate-al tău în toate mințile...
Beteag o fi, de vârstă și podagră...
Auzul ori vederea și-a pierdut,

Și nu mai știe binele de rău,
 Și-un om de altul să deosibească,
 — Ori e la pat, ori e în două doage?...

FLORIZEL

Ba dragă, din păcate e mai teafăr
 Ca mulți la vârsta lui...

POLIXENE

— Atunci, la naiba,
 Așa se poartă fiul cu părintele?
 Soție să ți-alegi, înțelegeam...
 Dar drept e ca și tatăl tău, ce-și pune
 Nădejdea în odrasla lui; s'o știe...
 Să-și dea părerea...

FLORIZEL

— Poate ai dreptate...
 Dar, prea stimată domn, am eu motive,
 Ce nu te chiar privesc, să nu i-o spun...

POLIXENE

Dar cum să nu?

FLORIZEL

— Așa...

POLIXENE

— Ei, cum așa?

FLORIZEL

Așa vreau eu...

PĂSTOR

— Da spune-i, dragă fiule,
Că n'o să-i pară rău de ce-ai ales.

. FLORIZEL

Ba nicidecum! — Eu astăzi fac logodna.

POLIXENE (se descoperă)

Ba chiar divorțul, tânăr flușuratec!
Căci fiu îmi e rușine să-ți mai spun,
Rușine să te cred moștenitor,
Cu sceptrul dat pe-o bătă de păstor!
— Imi pare tare rău, vulpoi bătrân,
Că ștreangul doar puțin îți ia din viață,
Iar ție, minunată vrăjitoare,
Să-ți pice mucle nu după un prinț!

PĂSTOR

Sărac de mine!

POLIXENE

— Mutra ta drăguță,
Cu spini am să ți-o sfâșii, ca să fie,
Cu teapa ta ceva mai potrivită...
(lui Florizel) — Tu pofta-ți pune 'n cui, de-acu 'nainte,

Căci ochii nu-i mai dai cu moftul ăsta!
 Ori dacă-i dai, cu tronul și cu mine
 Mai ai, băiete, tot atâtea legături,
 Ca eu, să zic, cu Deucalion!
 Ia seama ce-ți vorbesc... Și-acum o șterge!
 — Pe tine, bătădă, deocamdată
 Deși m'ai amărît, te las în viață.
 Iar tu, ispită rea, poftim de 'ntoarce
 De-acî 'nainte capul la văcari!
 Ai fi tu poate vrednică de-acela
 Ce fără de rușine s'a făcut
 Nevrednic mai de grabă el de tine,
 Dar trage bine ivorul colibei,
 Și nu-i mai face zâmbre, că te-așteaptă
 O moarte-așa cum numai tu o meriți! (pleacă)

PERDITA

Ah, groaznic!... Însă nu m'a speriat...
 Era de două ori să-i spun în față,
 Că soarele ce cade pe palate
 La fel se uită și'n coliba noastră,
 Și nu ne ocolește... (lui Florizel) Du-te-acuma,
 Aveam dreptate. Rangul este rang,
 Și jocul de-a-regina s'a sfârșit:
 Mi-oi mulge-acuma caprele, și-oi plânge... (își scoate
 ghirlanda)

CAMILLO

Ei bade, spune-o vorbă, că-i prăpăd.

PĂSTOR

La ce bun? Ce să spun?... Mi-e frică parcă,
 Să știu ce știu... (lui Florizel) — De ce-ai nenorocit
 O fată și un om bătrân ca mine?
 De ce să nu mă duc și eu la groapă
 Din patu 'n care toți ai mei plecară,
 Ca oasele să-mi zacă lângă ei?...
 De ce călâu 'n șanț să mă arunce,
 Și niciun preot, vai, să nu presară
 Un bulgăr de țărână peste mine?...
 (Perditei) Dar ce blestem pe tine, fata tatii...
 Să-ți pice mucu-auzi? — după un prinț!...
 De ce nu cad trăznit, s'o curm odată!... (iese)

FLORIZEL

De ce te uiți așa? Sunt numai trist,
 Dar nu și 'nfricoșat... mă bat cu gândul,
 Dar nu dau înapoi... Rămân ce-am fost
 Și trag mereu de zgardă ca zăvodul.

CAMILLO

Il știi pe Rege-Alteță... Nu e chip
 O vorbă să-i mai spui... și poate ai
 De asta tot atât de multă poftă,
 Cât are dânsul ochi ca să te vadă...
 Deci lasă deocamdată să-i mai treacă.

FLORIZEL

Ba-l las de tot!... — Dar nu ești tu, Camillo?

CAMILLO

Chiar el, Alteță.

PERDITA

— Nu-ți spuneam într'una,
Că tot norocul meu are să dăinuie
Cât dăinuie un vis?

FLORIZEL

— Ba câtă vreme,
Mai e pe lume urmă de iubire,
Și câtă vreme coapsele pământului
Mai poartă 'n ele sâmbure de viață,
Atâta timp fii sigură că dacă
Pe tata nu-l mai am, te am pe tine!

CAMILLO

Să-ți dau un sfat...

FLORIZEL

— Eu sfatu-l am în inimă,
Iar mintea facă bine să-l urmeze,
Ori dacă nu, mai bine fără minte!...

CAMILLO

Dar e o nebunie!...

FLORIZEL

— Nebunie,

Dar eu o voi numi onestitate.
 Pe tronul și pe pompa dela Curte,
 Pe tot ce zace 'n lună și în stele,
 Sub soare sau în marea fără fund,
 Eu n'am să-mi calc, Camillo, jurământul!
 De-aceia, ca prieten bun al tatei,
 Când el de lipsa mea va fi să afle
 — Căci ochi cu el eu nu mai dau în viață —
 Tu cată cel puțin de-l îmbunează.
 Mă las de-acum încolo 'n voia soartei:
 Aceasta să o știți, și tu și regele.
 Și spune-i că gonindu-mă uscatul,
 Odozul mi l-am dus și eu pe mare.
 Prielnică ne stă la țarm o pânză,
 Deși cu altă țintă pregătită...
 — In ce anume parte-am s'o apuc,
 Eu n'am să spun, și nici că vă privește.

CAMILLO

Alteță-aș vrea pe cât de hotărît,
 Pe-atât de-ascultător să fii o clipă...

FLORIZEL

Ascultă tu... (lui Camillo) — O clipă doar, te rog...
 (luând pe Perdita de o parte)

CAMILLO

E limpede... E pus cu ea pe fugă.
 Dar dacă le-aș putea eu ticlui
 Plecarea ca și mie să-mi ajute?...
 — Cu drag și cu credință să mi-i scap,
 De ori și ce primejdii, dar să pot
 Să-mi văd și eu Sicilia iubită
 Și regele, sărmanul meu stăpân,
 De care mi-este dor...

FLORIZEL

— Camillo dragă,
 Sunt prins, cum vezi, și am pe cap atâtea,
 Căci uite plec... (dă să plece)

CAMILLO

— Dar cred că știi, Alteță,
 Ce multe am făcut eu pentru Rege,
 Și cât de scump îmi este...

FLORIZEL

— Mie-mi spui?
 Dar nu mai știe cum să se răscumpere!

CAMILLO

Ei bine, dacă crezi că am la inimă,
 La fel și pe odrasla lui iubită,
 Augusta ta persoană, iată-mi sfatul:

De nu e prea târziu ca să mai schimbi
Din planul întocmit, eu știi, Altețe,
La cine să te duci mai potrivit
Cu rangul și iubita ta, (de care,
Văd bine, nu e chip să te despartă,
Decât — ferească Cerul! — numai moartea)
— Și unde ai putea să te cununi,
Ca 'n lipsă, eu aci să-mi dau silința,
Pe Rege cu ideia să-l împac...

FLORIZEL

Camillo, dar ai face o minune,
Ai fi atuncea zeu și nu un om,
Și ție 'ntr'adevăr m'aș închina!

CAMILLO

Aveți vr'un loc în minte?

FLORIZEL

— N'am niciunul.

Ciudata întâmplare ne aruncă,
Cum vezi și tu, ca frunzele în vânt.

CAMILLO

Atuncea, dacă ții morțiș să fugi,
De ce n'ai lua-o-Alteță, spre Sicilia,
Acolo lui Leonte să te-arăți,
Cu mândra ta tovarășe 'mbrăcată

In haină de princesă, că princesă-i!
 ...Il văd parcă plângând de bucurie,
 Și brațele 'ntinzând să vă primească,
 Cerând iertare 'n loc de tată fiului,
 Princesei sărutându-i mâna tânără,
 — Cu gândul la cruzimea de-altădată
 Pe voi cu bunătatea cășunând,
 Cruzimea blestemând-o, bunătatea
 Abia putând-o'n sine stăpâni...

FLORIZEL

Dar ce vânt îi voi spune că m'aduce?

CAMILLO

Trimes de însuși Regele Boemiei,
 Salut și mângâiere să-i aduci!
 — Iți pun eu pe hârtie ce să-i spui,
 Anume întâmplări de-odinioară,
 Ca el bob numărat să mi te creadă,
 Să creadă în sfârșit că tu-i aduci
 Chiar inima părintelui în palmă...

FLORIZEL

Pe viață îți rămân îndatorat.

CAMILLO

Mai bine 'n orice caz decât, Alteță,
 S'o iei în lung de ape neumbrate,
 Pe căi necunoscute, în neștire,

Cu'n singur lucru sigur: îndoiala,
Și-o singură nădejde: desnădejdea,
Cu-o ancoră înfiptă — acolo unde
Va fi să vă oprească doar nevoia...
...Mai știi apoi că dragostei îi place
In bine și belșug să huzurească,
Pe când necazul, vai, o ofilește...

PERDITA

Ii poate ofili numai obrazul,
Dar nu — fii sigur dumneata — și inima!

CAMILLO

Se poate!... (lui Florizel) — O mai mândră fetișcană
Ca asta, nu găsești la nicio Curte...

FLORIZEL

Așa-i că e pe-atât de minunată,
Pe cât e de umilă după naștere?

CAMILLO

Nedrept ar fi să-i spui că n'are școală,
Că-ți bate 'n iscusință zece dascăli!

FLORIZEL

Iubito, stau pe ghimpi... (lui Camillo) — Mântuitor
Al tatălui, și-acum al meu, Camillo,
Tu înger păzitor al Casei noastre,
Un lucru numai: cum să mă arăt
Așa 'mbrăcat la Regele Boemiei?

CAMILLO

De asta n'avea grije. Am acasă,
 Lăsat, știi bine, tot avutul meu.
 Te 'mbrac eu, ca și cum ar fi să joci
 Un rol pe care eu ți l-am suflat...
 — De pildă, că să știi de ce e vorba...

(se retrag aparte spre gura vetrei)

Autolycus intră și presupunând odaia goală își spune gândurile.

AUTOLYCUS

Ha, prost mai e, când te gândești, omul cinstit, cum și fratele lui de lapte: papă-laptele — un Domn săracu, tare sărac cu duhu! Mi-am vândut toate nimicurile. Nu mai mi-a rămas o piatră falsă, o pamblică, oglinjoară, pomădar, broșe, carnețel, cânticel, cuțitaș, șiret, cordon, mănușe, brățară sau belciug. Legătura mea a slăbit ca o burtă 'n postu-ăl mare. Se 'ngheșuiam ca la pomană, care mai de care să ia ceva. Parcă fleacurile alea ale mele blagoslovite erau, și aduceau cine știe ce har de sus cu ele! Cu care prilej eu mai vedeam și cine are punga mai durdulie. Și ce vedeam, băgam la cap! Ha, nătărăul ăla de-i lipsește numai capul ca să aibă și minte, așa-i căzuse cu tronc cântecul ăla cu fetele, că nu și-a luat cotoaia-gele de lângă mine până n'a 'nvățat să-l cânte cu vorbe. Și ascultându-l, tot restul turmei a rămas în așa hal cu gura căscată, că erau toți numai urechi, să le 'nșiri ca pe niște chei. Puteai vâri mâna sub orice fustă, că habar n'avea! Puteai să scopești de pungi

toți nădragii, că unu nu mișca! Și-ai fi putut tăia cu pila lanțuri întregi de chei, că nu mai auzeau, nu mai simțeau decât cântecul subsemnatului! Un moft de cânticel îi făcea paf! Incât tot timpul acestui leșin general, am tăiat și eu dela brâu și ciordit câte pungi am vrut, care după cum era mai garnisită. De nu venea bătrânul cu hărmălala aia în chestia fetei și feciorului de rege, ca să-mi sgornească cioacele dela grăunțe, nu mai rămânea o pungă teafără în toată Boemia!

(Camillo, Florizel și Perdita vin în față. Autolycus se furișază repede după un dulap).

CAMILLO

Și'n chipul ăsta rândurile mele,
 Sosind cu tine-odată, vor curma
 Și orice îndoială...

PERDITA

— Pe când rândurile,
 Din partea lui Leonte, bunăoară...

CAMILLO

Asigură pe tata...

PERDITA

— De minune!
 Noroc doar să avem!...

CAMILLO

(văzând pe Autolycus) — Dar ce-mi văd ochii?
— Să facem și din ăsta o unealtă,
Căci poate prinde bine la nevoie...

AUTOLYCUS

Dacă m'au auzit, m'am dus pe copcă!

CAMILLO

Dar ce-i, amice, ce dârdâi așa? N'ai teamă, omule,
nu-ți facem nimic.

AUTOLYCUS

Sunt și eu acolo un biet nenorocit...

CAMILLO

Să fii sănătos, nu-ți ia nimeni nenorocirea. Numai
c'o să facem schimb cu sărăcia ta de pe afară. Hai,
ieși repede din teacă. Așa e cântecul. Schimbi hainele
cu dumnealui. Deși pierderea-i de partea lui, mai
ia și ceva pe deasupra. (îi dă bani)

AUTOLYCUS

Sunt și eu acolo un biet nenorocit... (aparte) Ei, parcă
nu te cunosc eu!

(Florizel își așază pălăria pe masă și desfăcându-și pieptarul
se retrage după gura sobei).

CAMILLO

Hai dă-i zor, că dumnealui e gol pe jumătate.

AUTOLYCUS

Domnul vorbește serios?

FLORIZEL

Grăbește, n'auzi?

AUTOLYCUS

Văd eu că vorbiți serios, dar parcă mă muștră conștiința...

CAMILLO

Hai, omule, odată!

(Autolycus se duce după Florizel, la gura sobei)

Domniță norocoasă — fie-mi vorba
De aur! — treci și-ți caută și tu
Un colț mai bun... Infundă pălăria,
De colo, pe urechi... aruncă mantia,
Acoperă-te bine, 'nfofolește-te,
Și fă așa să nu te mai cunoști,
Să scapi pe punte neștiută...

PERDITA

— Piesa,

Cum văd, e-așa, că trebuie să joc
Și eu un rol...

CAMILLO

— Nici vorbă! — Gata-acolo?

(Florizel apare în zdrențele lui Autolycus)

FLORIZEL

Poftească să mă vadă-acuma tata! (își ia pălăria de pe
masă)

CAMILLO (i-o smulge și o dă Perditei)

Ba fără pălărie!... — Hai, Domniță! (lui Autolycus)
Adio-amicul meu...

AUTOLYCUS (pășește jumătate îmbrăcat și face o
reverență comică)

— Adio, dragă!!

FLORIZEL

Vai, Perdita, uitam să-ți spun ceva. (vorbesc aparte)

CAMILLO

Să spun de fuga lor acuma Regelui...
Și calea să-i arăt, ca el s'o ia,
Indată după ei, iar eu, la rându-mi,
Sicilia mea scumpă să-mi revăd,
De care mi-este dor ca de-o femeie...

FLORIZEL

Acuma, cu norocul înainte.

CAMILLO

Cu cât mai iute, cu atât mai bine.

(Florizel, Perdita și Camillo pleacă; Autolycus vine în față, îmbrăcându-se și vorbind între timp)

AUTOLYCUS

Am priceput chestia. Eu să nu pricep? Prima condiție a pungașului e să aibă urechi ascuțite, ochi ager, mână ușoară și nas fin! ca să miroasă unde-i rost de ceva chilipir pentru celelalte simțuri. — Ei, cum văd eu, trăim în zodia pungășiilor! Era schimb bun și fără bacșiș! (își bate picioarele) dar mi-te cu bacșiș! Nu mai încape îndoială că zeii anul acesta s'au înțeles să țină cu noi pungașii, că ne pică toate pară-mălăiață! Prințu, l-am prins și pe el cu ocaua, că-i gata s'o șteargă, cu bolavanu de picior. Dac'aș vrea să fac pe cinstitu, aș spune regelui. Da ce-am căpiat? Pungășia e s'o țin ascuns, plus c'așa rămân și credincios meseriei mele...

Intră Clown și Păstor

A, să ne dăm la o parte. Încă o lovitură pentru un om cu cap! Nu-i cotitură de drum, cârciumioară, biserică, zi de judecată sau de spânzurătoare, ca să nu dea de lucru unui om cu schepsis!

(se 'ntoarce la gura sobei)

CLOWN

Ce om ești și 'mneata, zău așa! Nu mai e, omule, alt chip decât să spui Regelui că-i copil din Iele, și nu din trupu și sângele 'mneatale.

PĂSTOR

Da ia'n ascultă colea.

CLOWN

Ia'n ascultă 'mneata.

PĂSTOR

Ei, spune.

CLOWN

Nefiind ea din trupu și sângele 'mneatale, trupu și sângele 'mneatale n'au păcătuit față de rege, și care va să zică de ce să fie pedepsite? Arată-i ce-ai găsit asupra ei, lucrurile alea tainice, tot, afară de ce avea pe ea. Fă asta și puțin îți pasă de judicată și de tot. Imi pun capu!

PĂSTOR

Bun, am să spun regelui tot, din fir-a-păr. Da, da, — cum și năzbâtiile lui fi-su, carele ce să mai vorbim, n'a fost cinstit nici cu taică-său nici cu mine, că i-a căzut cu tronc să facă din mine cuscrul regelui.

CLOWN

Zău așa. Ai fi fost când te gândești pe puțin cuscrul regelui. Și atunci, pasă-mi-te, sângele 'mneatale ar fi câștigat pe puțin cincizeci la sută.

AUTOLYCUS

Bravo, zevzecilor, bravo.

PĂSTOR

Bun, hai la rege. (ia o legătură din dulap) — Am în traista asta ceva, că s'a scărpină în barbă!

AUTOLYCUS

Nu cumva jalba ăstora o'mpiedeca fuga șefului meu!

CLOWN

Numai d'om găsi pe rege acasă.

AUTOLYCUS

Eu numai om cum se cade nu sunt. Da nu știu cum, că parcă uneori îmi vine să fiu! Ia să-mi scot farafasticurile astea de marchitan de pe mine... (își scoate barba și pășește spre ei) — Ce-i cu voi bătăranilor, încotro?

PĂSTOR

La palat, cu voia Stăpânirii voastre...

AUTOLYCUS

În ce scop, mă rog, cum și ce fel? Care-i conținutul traistei, domiciliu domniilor voastre, numele, vârsta, starea, creșterea, în sfârșit toate semnalmentele. Hai, pfuit, declarați.

CLOWN

Suntem niște bieți nenorociți...

AUTOLYCUS

Mofturi, sunteți oameni zgronțuroși și cu păr! Mie nu-mi umblați cu fleacuri! Să umble cu așa ceva negustorii, care adesea ne trag pe noi soldații pe sfoară — că le plătim, cu monedă bătută, în loc de oțel care înțepă, toate fleacurile pe care ni le vând.

CLOWN

Inălțimea voastră era cât p'aci să ne-o facă, dar s'a răsgândit...

PĂSTOR

Sunteți dela Curte, cu voia Inălțimii voastre?

AUTOLYCUS

Cu voie fără voie, sunt dela Curte. Cum? Faldurile astea nu-ți miroase cât de colo a Curte? Ținuta mea nu miroase a Curte? Din direcția mea, nasului tău nu-i vine miros de Curte? Nu arunc eu asupra micimei tale destul dispreț de Curte? Adică ce? Fiindcă mă vâd în trebile tale crezi că nu-s dela Curte? Da's curtean din tălpi și până 'n creștet! Și ce mai curtean! Un curtean care poate să-ți prindă și ție bine, drept care îți ordon să-ți dai trebile pe față.

PĂSTOR

Treaba mea, domnule, e cu regele!

AUTOLYCUS

Ce apărător ai la Rege?

PĂSTOR

Știu eu? cu voia Înălțimei voastre...

CLOWN

Apărător e cuvântul la Curte pentru un fazan în dar... Spune și 'mneata că n'ai niciunu...

PĂSTOR

N'am, domnule, niciun fazan, găină sau cocoș...

AUTOLYCUS

Rău e, domnule, să fii om simplu! Dar să nu-i disprețuiesc, natura mă putea greși și pe mine...

CLOWN

Pasă-mi-te-i curtean mare, omule...

PĂSTOR

Are pe el straie bogate, da parcă nu le poartă cum trebuie...

CLOWN

Așa cum le poartă, parcă-i și mai nobel... E domn mare, omule, se vede după cum se scobește 'n măsele.

AUTOLYCUS

Traista! Ce-i cu traista de colo? Ce-i cu lădița aia?

PĂSTOR

Apăi zac, dragă domnule, așa taine în traista și lădița asta, cum numa regele se cade să afle. Și-o să afle, numa să ajung eu la el.

AUTOLYCUS

Moșule, îți pierzi vremea de pomană.

PĂSTOR

De ce, dragă domnule?

AUTOLYCUS

Regele nu-i la palat. A plecat pe o corabie, să ia aer. Să-și verse focu! Că dacă e ceva de capul tău, ăi fi aflat că regele-i tare necăjit.

PĂSTOR

Ci-că da, din pricina lui fi-su, care cât p'aci era să ia o fată de cioban.

AUTOLYCUS

Dacă ciobanu-acela nu-i încă la răcoare, bine-ar face s'o șteargă. Că vai de el ce-l așteaptă! Chinuri — să frângă spinarea unui om și inima unui monstru, nu altceva!

CLOWN

Nu mai spune!

AUTOLYCUS

Tot ce poate născoci mintea omenească și pune la cale neagra răzbunare. Da n'ăi fi crezând că asta l-așteaptă numa pe el! Haida de! Toți cât sunt cât de cât rudă cu el, toți până la al cincilea grad, vor trece prin mânilor călăului. Și la drept vorbind, o fi păcat mare, da trebuie, trebuie dom'le! Cum dom'le, un vulpoi bătrân, un mocofan de flueră după oi, o slugă la berbeci mă rog, să aibă nerușinarea să-și cocoațe fata până 'n vârful tronului? Unii spun că va fi ucis cu pietre. Nu-s de părere, — prea puțin! Cum dom'le, să ne vâre tronul 'ntr'o colibă? Pentru un așa cremenal, câte morți sunt pe lume sunt prea puține, iar cea mai crudă e cea mai dulce...

CLOWN

Cu voia Înălțimii voastre, ați fi auzit poate, nu cumva are bătrânul și-un ficior?

AUTOLYCUS

Și 'ncă ce dobitoc de fecior? ăla cel puțin va fi jupuit de viu. Apoi uns peste tot trupușoru cu miere, apoi pus pe gura unui stup de viespi, apoi lăsat să moară ca la trei șferturi și-un dram, apoi pus din nou pe picioare cu niscaiva «aqua vitae», ori v'o altă băătură caldă; apoi, așa crudă cum îi este carnea, și după cum va scrie la călindar, pe arșița cea mai cumplită va fi așezat de un zid de cărămidă încinsă, așa ca soarele să tragă la el cu ochiu, de sus în jos, și să ocserye cum îi mai e, și cam câte muște îl pișcă de moarte... Da ce vorbim noi de așa mișei? Când ne-au băgat în ce ne-au băgat, cată să surâzi la nenorocirea ce-i așteaptă... — Da ia spuneți acum, că altfel păreți oameni simpli și cum se cade, ce aveți cu Maiestatea Sa? Dacă vă luați bine pe lângă mine eu vă duc pe punte, vă prezint lui personal, îi suflu un cuvânt-două la ureche, și gata! Că dacă, după rege, e cineva care să vă poată 'mplini jalba, apoi acel cineva e: subsemnatul!

CLOWN

Dom'le ăsta-i Domn mare, nu vezi? Dă-i aor, că domnii ăștia mari or fi ei ca urșii de 'ndărătnici, da cu aor îi duci de nas! Desfă 'mneata punga, 'mnealui mâna, și gata socoteala! — N'auzi? Ucis cu pietre, și jupuit de viu, maică măiculița mea!

PĂSTOR

Dacă-ți avea bunătatea, dom'le, să luați treaba asupra 'mnevoastră, uite cât aor am coleà: ei bine, mai pun încă p'atâta, și vă las ficioru zălog până vi-l aduc...

AUTOLYCUS

După ce-am făcut ce v'am făgăduit...

PĂSTOR

Da, dom'le.

AUTOLYCUS

Bun, dă-mi atunci jumate. — Ești și tu amestecat în treaba asta?

CLOWN

Cam, dragă domnule, cam... Și tare nu mă simt în pielea mea... Da să nădăjduiesc că n'oi pieri de viu...

AUTOLYCUS

Fugi d'acolo: ăsta-i cazul feciorului de cioban, dracu să-l ia, c'o să rămână de pomină.

CLOWN

Mare procopseală!... Ce mai calea-valea, trebuie să ne ducă la rege, să-i arătăm minunățiile, să afle că

nu-i nici fata 'mneatale, nici soră-mea, omule! Altfel, ne-am dus pe copcă! (lui Autolycus) — Domnule, îți dau și eu cât îți dă dumnealui, cân' treaba-i gata. — Și rămân, cum spune 'mnealui, zălog până vin banii.

AUTOLYCUS

Mă rog, s'a făcut. Luați-o binișor, înainte, la dreapta, către țärm. Eu mi-arunc numa puțin ochii peste gardu ăla, și vin după voi.

PĂSTOR

Hai' atunci s'o luăm înainte. Numai norocu — să știi — ni l-a scos în cale... (pleacă Păstor cu Clown)

AUTOLYCUS

Dacă mi-ar veni gust să fiu cinstit, m'aș pune rău cu Ursita! Nu vezi cum îmi toarnă la pere mălăiețe 'n gură? De data asta, ea îmi trece pela nas două învârteli: aur, și un prilej să fac bine prințului, șefu meu! Cine știe dacă nu s'o 'ntoarce roata, și sus cu mine! Am să duc pe punte pe orbeții ăștia doi. Dacă prințul găsește cu cale să-i repeadă înapoi, pe uscat, pe motiv că jalba lor la rege nu-l privește, n'are decât! Parcă d'aia-mi pasă mie. Eu îi duc deocamdată la el, și iasă ce-o ieși! Cel mult o să mă facă dobitoc, că-mi vâr nasu unde nu-mi fierbe oala... — Ei și? (pleacă).

POVESTE DE IARNĂ

ACTUL V

ACTUL V

SCENA I

Sicilia. Odaie în palatul lui Leonte. Leonte, Cleomene, Dion,
Paulina, și alții.

CLEOMENE

Dar, Sire, n'ai fost om, ai fost martir:
Din plin, — peste măsură-ai ispășit...
E timp să faci și Tu ca toată lumea,
Să uiți, fiindcă uitarea e iertare...

LEONTE

Cu cât mi-o văd mai plină de virtute,
Cu-atât mai plin de vină mă găsesc,
O vină din păcate-așa de mare,
Că-mi lasă tronul fără de urmași,
Precum pe mine fără o tovarășe
Cum n'a mai fost pe lume...

PAULINA

—Asta-așa e!

Din tot ce e femeie dac'ai lua
Aceiace-i mai bun ca să 'ntocmești

O ființă, și cu ea Desăvârșirea,
Acea Desăvârșire s'ar numi,
Cu numele ucisei...

LEONTE

— Da, ucisei...

Dar nu mai spune, vai, cuvântul ăsta:
E groaznic să-l auzi, cu-atât mai mult,
Să-l ai pe suflet... Spune-l cât mai rar...

CLEOMENE

Ba, dragă doamnă, chiar deloc! — Sunt lucruri
De care n'are rost să pomenim...

PAULINA

Ești unul din aceia care vor
Să-l vadă și 'nsurat!...

DION

— Pe semne ție,

Îți pasă prea puțin de soarta țării,
Și soarta pe vecie-a dinastiei...
Ia seama ce primejdii pasc regatul,
Și ce nenorociri se pot abate
Asupra unui tron fără urmaș...
In pace odihnească-se Regina,
Dar asta nu împiedică să vrem,
— Spre binele monarhului de astăzi,
Și mare mângâiere 'n viitor —
Ca patul lui regesc, de o tovarășe
La fel de dulce vrednic să se facă.

PAULINA

Ca ea regină nu mai e pe lume.
Să facem voia tainică a zeilor:
Au nu ne-a spus Oracolul din Delphos,
Prin Preotul cel Mare-al lui Apollo,
Că Regele urmașu-și va găsi
Din clipa doar când și-a găsi copila?
— Un lucru tot atâta cu putință,
Cât și să crezi că mâne Antigonus,
Și el pierdut odată cu odrasla,
Și-aruncă giulgiul de pe el și-apare!
Adică vreți cu orice preț ca regele
Să calce voia zeilor de sus? (lui Leonte)
Urmaș, fii sigur Sire, vei avea!
De asta nicio grije: Makedon,
Lăsa moștenitor pe cel mai vrednic,
Și-acela fu și cel mai bun urmaș!...

LEONTE

Imi place că în suflet, Paulina,
Porți pururea icoana Hermionei...
— Și astăzi, dacă sfatul ți-l urmam,
Cu ochii mai puteam să-i sorb privirea,
Și buzele puteam să i le sorb...

PAULINA

Ca, Sire, și mai pline să le lași,
De roua sărutărilor bogate.

LEONTE

Ca^{re} ea femeie nu mai e pe lume
 Și nu mai e soție pentru mine...
 — Să fac pe alta astăzi fericită,
 Ar fi ca ființa ei din cer să vie,
 În carne și în oase-aci 'ntre noi,
 Să-mi ceară socoteală...

PAULINA

— Și pe drept!

LEONTE

Dar cum să nu? — Ba chiar și să mă certe,
 Că nu mi-am omorât-o și pe-a doua...

PAULINA

Să fiu ca ea, în chip de stafie-aș veni
 La Tine ca să-Ți spun: Privește, Sire,
 În ochii ei de apă stătătoare,
 Și spune, mai frumoși sunt ca ai mei?
 Iar apoi în ureche Ți-aș țipa:
 Gândește-te la ochii mei, gândește-te...

LEONTE

La ochii ei? La două stele care
 Intunecă toți ochii de pe lume...
 — N'ai nicio grije, nu mă mai însor.

PAULINA

Decât cu voia mea!?

LEONTE

— Iți jur că da.

PAULINA

Fiți martori prin urmare, domnii mei...

CLEOMENE

Dar prea te 'ntreci...

PAULINA

— Afară numai dacă,
Vreo altă Hermionă nu apare,
Frumoasă ca întâia...

CLEOMENE

— Dragă doamnă...

PAULINA

Iar dacă, Sire, vezi că nu e chip,
Fii bun și mie dă-mi însărcinarea
Să-Ți caut una... Nu la fel de tânără,
Dar poate-așa de-aidoma cu 'ntâia,
Că dacă Hermiona ar vedea-o,
In brațe-ar strânge-o...

LEONTE

— Dragă Paulina,
Mă 'nsor când numai tu îmi spui cu cine.

PAULINA

Adică doar atunci când Hermiona,
La viață-știu și eu? — va reveni...
Intră un domn.

DOMN

Un Prinț care se dă drept Florizel,
Și-ar fi chiar fiu născut din Polixene,
Cu cea mai minunată din princese
Iți cere, Sire, voie să Te vadă.

LEONTE

Dar parcă nu sosește cu alaiul
Pe care l-ar avea un fiu de rege...
Ivirea asta simplă, din senin,
E parcă nu un lucru chibzuit,
Ci numai de nevoie pus la cale.
Suită are?

DOMN

— Mică și săracă.

LEONTE

Princesa?

DOMN

— O minune de princesă.
Cum nu mai e pe lume.

PAULINA

— Hermiona,

Te lasă biruită în mormânt,
Căci fiecare vreme, pe cât pare,
Iși are frumusețea ei anume.
— Dar n'ai scris dumneata odinioară
(Ori scrisul dumitale e mai rece
Acuma decât muza de-altădată?)
Că nu-s femei pe lume ca regina?
Așa parcă-ți suna odată versul...
Și iată că acuma spui că nu e
Pe lume o femeie ca princesa...

DOMN

Iertare, dar cu voia dumitale,
Pe una am uitat-o, cea de-a doua
Iți pare, cum o vezi, din cer picată!
Să vrea să facă școală Frumusețea,
Cu ea ar face numai prozești!...

PAULINA

Dar nu chiar din femei...

DOMN

— Ba chiar din ele!

Bărbații ar iubi-o ca femeie,
Femeile, ca de bărbați să uite...

LEONTE

Atuncea Cleomene, dute 'n grabă
Cu ceilalți, și-aduceți-i de față.

Cleomene și alții se grăbesc să plece
Dar cum să pice din senin?... — Mă miră...

PAULINA

De ce nu-i și Mamillius în viață,
Minunea de copil!... — Erau de-o vârstă...
Să tot fi fost o lună între dânșii...

LEONTE

Ah, nu mi-aduce-aminte, Paulina,
— Că mi se rupe inima!... Sosesc.

Cleomene se'ntoarce cu Forizel, Perdita și suita.

LEONTE

Femeie credincioasă a mai fost
Regina, dacă 'n tine a turnat
Așa de bine și leit pe taică-tău...
Să fiu din nou de douăzeci de ani,
Aș crede că pe el îl am în față,
Și-așa cum îi spuneam, ți-aș spune: frate!

Ba chiar m'aş pomeni vorbindu-i poate,
De-atâtea ştrengării de-odinioară...

— Din inimă deci: bine ai venit,

Cu mica ta princesă... (ea se descoperă) — sau zeiţă?!

(face ochi mari la ea)

Avut-am doi copii şi eu odată,

Ce poate între ceruri şi pământ,

Ca voi ar fi uimit o lume 'ntregă...

— Aşa precum avut-am şi un prieten,

Ca nimeni altul: vrednicul tău tată,

Pe care-aşa de gârbov cum mă vezi

Aş vrea să mai trăiesc să-l văd odată...

FLORIZEL

Din chiar porunca lui, aci 'n Sicilia,

Venit-am, ca din parte-I să-Ţi aduc

Urările pe care el ca rege

Le face unui frate... Gârbovia,

Tovarăşa aceasta-a bătrâneţelor,

Ii ia o bună parte din puteri,

Altmintrelea el singur măsura

Pământ şi mare între el şi-acela,

De care e legat — precum mi-a spus —

Mai mult ca de-orice sceptru de pe lume,

Şi ori şi care purtător de sceptru...

LEONTE

Ah, frate bun, ce mult mă dojeneşti,

Cu marea, nesfârşita-ţi bunătate,

Şi ce frumoasă inimă de aur

Ai tu pe lângă inima mea neagră!...

— Cu voi, la noi sosește primăvara...

(cu ochii la Perdita) Dar cum de i-a venit să-și lase-odorul

Pe mâna furtunosului Neptun,

Și asta pentr'un om ce nu e vrednic

Să-i stea în față, vai, necum să-i puie

Pe drumuri o făptură-așa de scumpă?..

FLORIZEL

Din Libia-i princesa, Maiestate.

LEONTE

Din țara unde Smalus este rege,

Viteazul ne 'ntrecut?

FLORIZEL

— Din țara-aceluia,

Ce fata lăcrămând mi-a 'ncredințat-o.

De-acolo, cu întâiul vânt prielnic,

Am luat-o 'n lungul mării, ca să facem,

Măriei Tale vizita dorită,

Dând drumul la o parte din suită,

Ca 'ntoarsă dela țărmlul Tău acasă,

Să spună că din Libia plecarăm,

Și teferi am ajuns până la Tine...

LEONTE

Vă cânte tot pământul sub picioare,

Cât timp sub cerul meu hălăduiți!

Tu ai un tată, vai, față de care
 — Așa de bun cum e și de curat —
 Căzut-am în păcat, de care zeii
 Cu moartea a lor mei m'au pedepsit,
 În schimb pe tatăl tău învrednicindu-l,
 Precum și merita, cu 'n fiu ca tine...
 — Ah, ce n'aș da să am și eu un fiu,
 Și-o fată tot așa de minunată...

Intră un Nobil.

NOBIL

Vin, Sire, cu o veste cam ciudată...
 Un lucru — cum să spun — de necrezut!
 Slăvitul Polixene îți aduce
 Salutul lui prin mine, și Te roagă
 Să fii așa de bun să-i arestezi
 Odrasla, cu o fată de păstor
 Fugită de acasă — și trădând
 În chipu-acesta țară și Coroană.

LEONTE

Ei cum? E-aicea Regele Boemiei?

NOBIL

Aicea în cetate. L-am văzut,
 Cu ochii mei... E nemaipomenit!
 Și culmea ciudățeniei, Leonte
 În vreme ce gonea ca să ajungă,
 Din urmă, svânturata lor pereche,

In cale dă cu ochii de părintele,
 Și fratele acestei zise doamne,
 Fugită de acasă cu un prinț!...

FLORIZEL

Camillo m'a trădat... Și mi-aș fi pus,
 Și capul pentru — un om cum e Camillo!

NOBIL

Poftim, ai chiar prilejul să i-o spui...

LEONTE

Camillo?

NOBIL

— Și Camillo e la Curte.
 Abia ne-am despărțit... Descoase tocmai,
 Pe-acei sârmani țărani... In viața mea,
 Eu n'am văzut atâta tremurici!
 Nenorociții îngenunche și sărută
 Pământul, și se blăstemă și jură,
 Iar regele urechile și-astupă,
 Și moartea cea mai crudă le-o vestește.

PERDITA

Săracul tata!... Ceru-a pus iscoade
 Pe urma noastră... — Nu ne vrea, și pace!

LEONTE

Sunteți căsătoriți?

FLORIZEL

— Aceasta nu!

Și pare că mai repede-om vedea
Cu stelele pământul cununându-se!...

— Așa mi-a fost pe semne scris să fie!

LEONTE

Și e de viță nobilă?

FLORIZEL

— Desigur!...

— Odată ce va fi soția mea!

LEONTE

Acest *odată* — cum se vede treaba —
Copile, e mai mult la moși-așteaptă!
Imi pare foarte rău de ce se 'ntâmplă,
Cum și că fata, ori cât de frumoasă,
E nu de neamul tău, ca să se poată
Cu ea să te cununi în bună lege.

FLORIZEL (Perditei)

Sus inima! Gonească-ne Ursita,
Din drum iubirea nu mi se abate! (ingenunche)
Tu, Sire, amintește-Ți de pe vremea,
Când tânăr, ca și mine ai iubit,

Mă apără cu inima de-atuncea,
 Și-arată tatei cât e de ușor
 Să facă două ființe fericite.
 — I-un lucru de nimic...

LEONTE

— Să-l facă-atuncea!

Că tot socoate el că fata asta,
 Frumoasă, e un lucru de nimic...

PAULINA

Dar, Sire, nu-Ți iei ochii dela fată!
 De ce nu te uitai și la Regină,
 Cu-aceiași ochi aprinși când sta să moară?...

LEONTE

Dar gândul mi-era tocmai la Regina!
 (lui Florizel) — Mă iartă că de tine și uitasem...
 Mă duc atunci să-l rog. Dacă iubirea
 Și fata nu te scad în ochii tăi,
 In mine amândoi aveți un prieten.
 Mă duc cu gându-acesta să-l întâmpin...
 Urmează-mă, să vezi și tu ce-i spun. (pleacă)

SCENA II

In fața Palatului lui Leonte. Autolycus și un Domn.

AUTOLYCUS

Ai fost de față — nu? — la toată întâmplarea.

I-iul DOMN

Am fost la deschiderea lădiței, și-am auzit pe cioban povestind cum a găsit-o; la care lucru, după o clipă de uluire, am fost câțiva poștiți afară; parc'am auzit pe cioban spunând că el a găsit copila.

AUTOLYCUS

Ptiu, mult aș da să aflu sfârșitul!

I-iul DOMN

Eu ți-am spus numai crâmpeie. Dar să fi văzut pe Rege și Camillo făcând fețe-fețe, holbând ochii unul la altu, — să le iasă din cap nu altceva! Muți cum sedeau, par'că vorbeau: vedeai în privirile lor o lume'n-treagă pierdută și regăsită. Era atâta uimire pe fețele tuturor, că oricât te-ai fi străduit, n'ai fi putut spune dacă e la mijloc fericire ori nenorocire, destul că orice-ar fi fost, era ceva peste puterile omenești.

Apare alt Domn.

Uite unu care-o fi știind mai multe. Ce mai nou, Rogero?

II-lea DOMN

Mare bucurie la Curte. Oracolul s'a împlinit, fata regelui a fost găsită; au ieșit la iveală atâtea minunății, cât n'ar fi în stare să ticluiască cel mai mare povestitor!

Se apropie al treilea Domn.

Uite că vine intendentul doamnei Paulina. El ne-o spune mai multe. Ce se mai aude, dragul meu? Vestea

o fi ea adevărată, dar așa seamănă a poveste că nu-ți vine să crezi. Și-a găsit regele moștenitorul?

III-lea DOMN

Cum te văd, cum mă vezi! Sunt atâtea dovezi, și-i atâta legătură 'ntre ele, că nu se poate să nu fie-adevărat. Mantia reginei Hermiona, giuvaerul ei dela gât, scrisoarea lui Antigonus găsită cu mantia, în care fiecare recunoaște scrisul lui, fapta ei majestoasă leită mamă-sa, mireasma de noblețe cu care firea o urcă mult deasupra creșterii avute, și atâtea alte dovezi, o proclamă cu toată siguranța fata regelui. Ai văzut întâlnirea celor doi regi?

II-lea DOMN

Nu.

III-lea DOMN

Atunci ai pierdut o rară priveliște. Trebuia să vezi, nu să auzi. Bucuriile veneau una peste alta. Durerea parcă și lua rămas-bun dela ei — în așa lacrimi de bucurie înnotau! Ședeau pierduți, cu ochii la cer, se strângeau nebun în brațe, așa de schimbați la față, că numai după îmbrăcăminte dacă-i mai puteai cunoaște! Regele nostru, nebun de bucurie că-și găsisse fata, dar ca și cum bucuria deodată se prefăcea în doliu, striga în gura mare: Ah, maică-ta, unde-i maică-ta să te vadă? Apoi cerea iertare regelui Boemiei, își îmbrățișa ginerele și iar tăbăra cu sărutările pe fată. Apoi

mulțumea bătrânului cioban, care sta ca o statuie de fântână mâncată de vreme, pe lângă care trecuse domnii fără număr... Așa 'ntâmplări nu s'au mai pomenit, cuvântul e prea șchiop ca să le urmeze, orice descriere le întunecă...

II-lea DOMN

Dar ce s'a 'ntâmplat, te rog, cu Antigonus? Care a dus copila de aci?

III-lea DOMN

Și asta parcă-i o poveste din bătrâni. S'o spui și să n'o crezi! A fost sfâșiat de un urs. O spune feciorul de cioban. Care n'are numai nevinovăția de partea lui — și câtă încă! — dar și o batistă și inele de-ale lui, pe care le recunoaște Paulina.

I-iul DOMN

Dar corabia lui și tovarășii?

II-lea DOMN

Innecată în chiar clipa 'n care murea stăpânul lor, în văzul ciobanului. Așa că toate mijloacele, care ajutase să arunce la voia întâmplării pe copilă, erau pierdute din chiar clipa în care era găsită! Dar vai, nobila luptă între bucurie și durere, din pieptul bieteii Pauline! Cu un ochi plângea după bărbatul ei, cu altul mulțumea la cer că s'a 'mplinit oracolul. Lua pe princesă 'n brațe și-o alipea la sân, parcă vroia să și-o vâre în inimă, să n'o mai piardă o vecie...

I-iul DOMN

O scenă ca asta merita să fie văzută de regi și prinți, că doar de ei era și jucată...

III-lea DOMN

Dar partea cea mai mișcătoare, care mi-a luat ochii ca o undiță, dar undiță care să prindă lacrimi în lipsă de altceva, a fost atunci când s'a povestit moartea reginei. Câte-a îndurat sârmana, după chiar spusele regelui, — cât a căinat-o el însuși! Cu inima rănită fata asculta, până când, după multe ofuri și suspine, cu un vaier lung a izbucnit în lacrimi, mai mult lacrimi de sânge — că și mie parcă inima îmi sângera. Lumea care până atunci era ca de marmură, acum începea să facă fețe-fețe, unii leșinau, alții jeleau. Dacă tot pământul ar fi fost de față, tot pământul ar fi plâns.

I-iul DOMN

S'au întors la Curte?

III-lea DOMN

Nu. Princesa a aflat că statua mamei sale e 'n păstrarea Paulinei — lucrare care a durat ani de zile și a fost desăvârșită de curând de acel maestru italian, Giulio Romano, care — dacă ar avea nemurirea în mână și-ar putea pune suflarea în piatră — ar fura Naturei taina mare a Creației, așa de bine o imită! El a făcut ci-că pe Hermiona atât de asemuitoare

Hermionei, de parcă-ți vine să-i vorbești, și-aștepți ca și ea să-ți vorbească! S'au dus într'acolo, cu dor nebun s'o vadă; și tot acolo au de gând să ia și masa.

II-lea DOMN

Trebuia să aibe ea ceva acolo: prea se ducea la casa — aceia de două trei ori pe zi, pe furiș, dela moartea Hermionei. Hai și noi să ne adăogăm la bucuria generală.

I-iul DOMN

Haide; fiecare clipă desvăluie o nouă minunăție, și noi stăm și pierdem vremea. Hai să mergem. (cei trei domni pleacă vorbind împreună).

AUTOLYCUS

Acum, dacă n'aș avea eu fierul ăsta roșu al trecutului pe frunte, aș da lovitura! Că eu am adus pe ciobanul bătrân și fecioru-său la corabia prințului; eu i-am spus că i-am auzit vorbind de o lădiță și nu mai știu ce. Da el la vremea aia se ținea după fata de cioban (că așa o credea el) care avea rău de mare; nu-i vorbă, nici el n'o ducea mai bine. Și cum furia mării nu mai contenea, taina rămase nedescoperită. Da n'are-a face. Că și dacă eram eu care dedeam lucru pe față, cu atâtea ponoase câte am pe cap, tot nu mă credea nimeni.

Păstorul și Clownul se apropie în costume frumoase.

Uite și pe nătărăii cărora fără să vreau le-am făcut cel mai mare bine! După cum arată, le-a pus norocul mîna 'n cap!

PĂSTOR

Ehei, băiatule, io de-acu copii n'oi mai face, da fetele și ficiorii tăi s'or naște Domni mari.

CLOWN

A, bine te-am găsit, dragă Domnule. Alaltăeri nu-ți vinea să te bați cu mine fiindcă nu eram Domn mare. Ia'n te uită la hainile-astea, spune, nu juri după ele că-s Domn mare? Nu te-o pune naiba să spui că hainile-astea nu miroase a Domn mare. Spune numa că mint, și-ai videa 'mneata dacă sunt ori ba Domn mare.

AUTOLYCUS

Ei bine, acum se vede cât de colo, Domnul meu, că ești Domn mare.

CLOWN

Implinesc acușica patru ceasuri în cap de când sunt Domn mare în carne și oase!

PĂSTOR

Ca și mine, băiatule.

CLOWN

Ca și 'mneata tăicuțule. Da eu îs Domn mare mai dinainte, că ficioru de rege m'a luat de mână și mi-a zis frate, și-apoi frati-meu prințu și soră-mea prin-

țișoara, îi ziseră lu tătâne-meu tată, că podidirăm toți în lacrimi, și fură cele dintâi lacrimi de Domni mari pe care le vărsarăm.

PĂSTOR

Om mai avea noi timp de trăit, fiule, să mai vărsăm și altele?

CLOWN

Ba bine că nu! Ori de nu, chiar că avem piază rea să murim în huzureala 'n care ne aflăm.

AUTOLYCUS

Eu te-aș ruga frumos, scumpe Domn, să mă ierți de toate greșalele săvârșite față de Domnia Ta și să pui o vorbă bună pentru mine la prinț, șefu meu.

PĂSTOR

Fii bun, fiule, și fă. Că dacă suntem Domni mari câtă să avem și inimă mare.

CLOWN

Ai să-ți îndrești viața?

AUTOLYCUS

Da, cu voia Domniei Tale.

CLOWN

Bate laba 'ncoă! Am să jur prințului că ești flăcău ăl mai bun și mai de treabă din Boemia.

PĂSTOR

Spune-i-o, fiule, numa nu jura.

CLOWN

Să nu jur cân îs Domn mare? Știi că-mi place?
Atunci la ce bun să mai fiu Domn mare?

PĂSTOR

Și dacă, fiule, nu-i adevărat?

CLOWN

N'are decât! Un Domn mare face ce vrea. Și eu voi jura la prinț că ești băiat de treabă și nu bei. Da eu știu că nu ești băiat de treabă și că bei. Ei și dacă? Eu jur, și pace! Numa că tare-aș vrea să te văd băiat de treabă.

AUTOLYCUS

Am s'o dovedesc cum pot mai bine...

CLOWN

Cel puțin fă pe băiatul de treabă! Că atâta vreme cât nu ești băiat de treabă și bei ca un porc, nu văd cum te-ai putea bizui pe mine. Ascultă-acum, regii și prinții din partea locului, rubedeniile astea-ale noastre, se duc să vadă icoana reginei. Hai cu noi, și-om videa ce putem face pentru un nenorocit ca tine... (pleacă)

SCENA V

Capelă în casa Paulinei; la capătul din fund o firidă cu o perdea peste ea. Leonte, Polixene, Florizel, Perdita, Camillo, Paulina intră cu nobili și suită.

LEONTE

Ah, vrednică și bună Paulina,
Atâta mângâiere mi-ai adus...

PAULINA

Eu, Sire, poate 'n viață n'am făcut
Mult bine, dar la Tine m'am gândit...
Iar Tu m'ai răsplătit peste măsură.
Dar pragul casei mele să mi-l calci,
Cu 'n frate ca acesta întru sceptru,
Și doi logodnici proaspeți ai Coroanei,
— La daru-acesta nu mă așteptam,
Și nu știu, Sire, cum să-Ți mulțumesc.

LEONTE

E-o cinste care-i trudă pentru tine!
— Dar unde e statuia Hermionei?
Am fost prin toată casa, ne 'nfruptarăm
Din multele-i minuni, dar n'am dat ochii
Cu ceea ce și fata vrea să vadă,
Statuia mamei...

PAULINA

— Sire, i-o minune...

Minune cum a fost și Hermiona...

E dincolo de tot ce a putut

O mână de artist să 'nfăptuiască!

De-aceea o și țin în altă parte...

E-aici... Fiți gata să vedeți o stătuă

Aidoma cu ființa 'ntruchipată,

Cum numai somnul seamănă cu moartea...

Paulina trage perdeaua și descoperă statuea.

Imi place că tăceți. V'a luat și graiul!

Dar spune, Sire, tu întâi: îi seamănă?

LEONTE

Chiar ea aievea!... — Piatră fără viață,

Mă ceartă ca să cred că ești Regina,

Ori tocmai fiindcă nu mă cerți ești ea,

Ca ea de iertătoare și de bună...

— Dar parcă Hermiona nu era

Așa de ofilită, Paulina...

Era cu mult mai tânără...

* PAULINA

— Mai tânără,

E drept... Și-i tocmai meritul artistului

Că șaisprezece ani sărind deodată,

Așa cum ar fi astăzi a făcut-o...

LEONTE

Și cum, dacă ar fi, m'aș bucura
Pe cât mă doare azi să știu că nu e...
— Așa stetea de vie și de caldă,
Pe cât e azi de rece, când mi-a dat
Întâia oară mâna. Mi-e rușine,
Că piatra nu mă muștră fiindcă — am fost
Cu ea chiar mai de piatră decât stătua!
— Ah statuă, ce vraje e în tine,
In trista-ți maiestate, că recheamă
Păcate vechi din nou în amintire,
Și face ca în fața ta să stea
Copila împietrită ca o stană...

PERDITA

Mă face —chiar de-ar fi o nebunie —
Să-i cer aievea binecuvântare... (îngenuche)
— Regină, mamă care te sfârșeai,
Când eu abia 'ncepeam, te rog dă-mi mâna,
Dă-mi mâna s'o sărut...

PAULINA (o împiedică)

— Ah, nu te rog,
Abia numai de-o zi e terminată,
Coloarea-i încă umedă...

CAMILLO

— Stăpâne,
Durerea în deajuns te-a troienit...

Nici șaisprezece ierni n'au spulberat-o,
 Nici tot atâtea veri nu Ți-au topit-o...
 Atâta nu durează bucuria,
 Cu-atât mai mult necazul...

POLIXENE

— Frate dragă,
 Ingăduie acelui dela care
 Tot răul a pornit, să-ți ia o parte
 Din chinuri, și în el să le îngroape...

PAULINA

Dar, Sire, de știam c'o biată piatră
 Avea să-Ți facă-atâta rău, mai bine
 Ascunsă o țineam, că doar a mea e!... (se duce spre perdea)

LEONTE

Ah, nu te rog... mai lasă...

PAULINA

— Nu, ajunge!
 De-atâta uitătură, cine știe,
 Vei crede că începe și să miște!

LEONTE

Mai lasă... Jur că uite chiar începe!
 Dar cine-a fost artistul? (lui Polixene) — Uite mișcă!
 Ți pare chiar că mișcă, nu? Iar vinele
 Au sânge par'că 'n ele...

POLIXENE

— Adevărat!

I-adie viață caldă printre buze...

LEONTE

Iar ochii, pironiți cum stau, clipește!

— Ce artă-amăgitoare!...

PAULINA

— Trag perdeaua,

Căci spui, te pomenești, că este vie!

LEONTE

Dă-mi douăzeci de ani, iubită prietenă,

S'o cred mereu așa... — Dacă aceasta

Se cheamă nebunie, nu-i pe lume

Ceva mai bun... — Mai lasă...

PAULINA

— Maiestate,

Imi pare rău ești turburat, dar dacă vrei,

Pot mîi mult să Te turbur...

LEONTE

— Ah, mă turbură,

Căci nu-i nectar mai dulce și mai tare...

Adie, uite... Ce măiastră daltă,

— Să-i taie 'n piatră chiar și respirarea!

Veți râde, dar îmi vine s'o sărut...

PAULINA

Ei știi că-mi place!... — Roșul de pe buze
E încă umed... vrei să te mânjești?
— Eu trag perdeaua!

LEONTE

— Nu, te rog: un veac...

PERDITA

Un veac aș sta și eu să o privesc!

PAULINA

Fugiți de-acolo!... Nu, nu, nu, plecăm!
Căci dacă nu — știu eu? — te pomenești
Că 'ncepe și să meargă, să vorbească,
De mâna să vă ia... — și o să spuneți
Pe urmă că e lucru necurat!...

LEONTE

Fă tot ce poți... Abia aștept... sunt gata
S'o văd și s'o ascult... Căci dacă mișcă,
De ce nu s'ar putea să și vorbească?

PAULINA

Credința mișcă pietrele... Stați locului,
Doar cei ce cred că-i lucru necurat,
Să plece!

LEONTE

— Hai începe, nu mișcăm.

PAULINA

Trezește, cântec bun, pe Hermiona... (muzică)

— E vremea să cobori din piatră vie...

Pășește, umple lumea de uimire...

Urnește-Te... Îți umplu groapa eu...

Hai, lasă morței vechea ațipeală,

Și 'ntoarce-Te încet din nou la viață...

— Vedeți că mișcă?... (Hermiona coboară de pe pedestal)

— Stați pe loc!... — Vă jur

Că nu vă face nimenea nimic...

Să nu fugiți de ea cât încă-i vie,

Că iar o omoriți. — Intinde-i mâna...

— I-ai cere-o — nu? — de-ar fi ceva mai tânără...

Ori vrei cumva ca dânsa să Ți-o ceară... (Hermiona
îmbrățișează pe Leonte)

LEONTE

E caldă! — Dacă-s farmece, un farmec

E cel mai sfânt din lucruri! (se sărută iar)

POLIXENE

— Il sărută!

CAMILLO

Il ia de gât!... Vorbească dacă-i vie!

POLIXENE

Și spună unde fuse pân' acum?
De unde vine înapoi la viață?

PAULINA

Ați spune că e basm dacă v'aș spune,
Că-i vie... Și e vie!... N'a vorbit,
Dar uite... (Perditei) — Vin' aicea și 'ngenunche,
Și cere mamei binecuvântare.
— Stăpâna mea iubită, știi că Perdita...
A fost găsită... (prezintă pe Perdita care îngenunche din nou)

HERMIONA

— Cerule, privește-o,

Și varsă din firida ta prea sfântă,
Asupra fetei binecuvântare.
Copilă, spune cum de n'ai pierit?
La Curte cum și cine mi te-aduse?
Eu, află că spunându-mi Paulina
Că încă-i cu puțință să fii vie,
Am stat și-am așteptat până să vii...

PAULINA

Lăsați acum povestea. Dac'ar fi
Să 'ncepem iară, nu s'ar mai sfârși!
Plecați acasă, dragi câștigători,
Cu voi să duceți marea bucurie...

Eu singură, sărmană turturea,
Pe-o creangă veștejită m'oi urca,
Să-mi tângui soțul drag până la moarte...

LEONTE

Dar cum adică, uiți că-ți sunt, la rându-mi,
Dator cu un bărbat?... Așa fu vorba?
Prin tine eu soția mi-am găsit-o...
—(De unde până unde, nu pricep,
Căci moartă am văzut-o și crezut-o,
Și lacrimi multe plâns-am după dânsa) —
Dar ție un bărbat ca să-ți gălesc,
Departe n'am să caut, că-i de față...
Camillo tu, supusul încercat
Sub două mari domnii în ceasuri grele,
Dă-i mâna, rogu-te... — Și — acum să mergem...
Iar tu privește-mi fratele, iubito,
Și-uitați de bănuiala furișată,
De mine între voi odinioară...
— Acesta-i fiul lui, cu voia Cerului
Logodnicul fetei noastre dragi...
— Gonește-ne acuma, Paulina,
Acasă, ca în tihnă fiecare
Să-și spună rostu-avut în tot răstimpul
În care morți am fost, și înviarăm!...

VERIFICAT
200

SFÂRȘIT

BIBLIOTECA